

Monitorizarea mass-media (presa on-line) în perioada electorală și în campania electorală pentru alegerile prezidențiale 2020

Raport nr. 1
15 – 30 septembrie 2020

National Endowment *for* Democracy
Supporting freedom around the world

Monitorizarea are loc în cadrul unui proiect implementat de Asociația Presei Independente (API) și finanțat de National Endowment for Democracy (SUA). Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorului.

I. DATE GENERALE

1.1 Obiectivul proiectului: monitorizarea și informarea opiniei publice privind comportamentul editorial al instituțiilor mass-media (presa on-line) în perioada electorală și în campania electorală pentru alegerile prezidențiale 2020 din Republica Moldova.

1.2 Perioada de monitorizare: 15 septembrie 2020 – 14 noiembrie 2020.

1.3 Criteriile de selectare a instituțiilor mass-media supuse monitorizării:

Portalurile au fost selectate în baza următoarelor criterii obiective: a) relevanță; b) notorietate/audiență; c) limba de difuzare; d) geografie. Astfel, sunt monitorizate portaluri naționale și un portal regional, în limbile română și rusă, cunoscute și indicate ca surse de informații de către diferite grupuri de consumatori, unele fiind prezente în pozițiile superioare ale sondajelor de măsurare a audienței online.

1.4 Portalurile monitorizate (în ordine alfabetică):

Actualitati.md¹ (limba rusă), Agora.md² (limba română), Aif.md³ (limba rusă), Gagauzinfo.md⁴ (limba rusă), Kp.md⁵ (limba rusă), Newsmaker.md⁶ (versiunea în limba rusă), Noi.md⁷ (versiunea în limba română), Realitatea.md⁸ (limba română), Sputnik.md⁹ (limba română), Timpul.md¹⁰ (limba română), Unimedia.info¹¹ (limba română), Vedomosti.md¹² (limba rusă).

În cazul Aif.md, Kp.md și Vedomosti.md, conținutul editorial al portalurilor este comparat cu conținutul ziarelor „Argumentî i faktî Moldova”, „Komsomolskaia pravda v Moldove” și, corespunzător, „Moldavskie vedomosti”, editate de aceleași companii, pentru a identifica eventuale diferențe editoriale.

1.5 Obiectul monitorizării

Întreg conținutul editorial propriu al portalurilor, fără publicitatea marcată corespunzător.

1.6. Echipa

Proiectul este realizat de Asociația Presei Presei Independente (API) în cadrul Coaliției pentru Alegeri Libere și Corecte.

1.7 Cadrul metodologic

¹ Fondat de **Iuri Vitneanski**, membru PSRM, actual vicepreședinte al sectorului Botanica din mun. Chișinău

² Fondat de Interakt Media SRL (administratoare – **Irina Ghelbur**)

³ Pagină electronică a ziarului „Argumentî i Faktî Moldova”, editat de Exclusiv Media SRL, companie fondată de deputatul PSRM **Corneliu Furculiță**

⁴ Fondat de Iusivmedia SRL (administratoare – **Iulia Cîlcic**)

⁵ Pagină electronică a ziarului „Komsomolskaia Pravda v Moldove”, editat de „Komsomoliskaya Pravda-Basarabia” SRL (administrator – **Serghei Ciuricov**), fondatorul firmei – Exclusiv Media SRL, compania fondată de deputatul PSRM **Corneliu Furculiță**

⁶ Fondat de SRL NEWSMAKER, companie fondată de **Vladimir Soloviov** (administratoare – **Olgă Cenușa**)

⁷ Fondat de MLD Media SRL, companie cu șase acționari, inclusiv companii ale omului de afaceri **Vasile Chirtoca**, consilier PSRM în Consiliul Municipal Chișinău

⁸ Fondat de SRL HB MEDIA (administrator – **Dumitru Țira**)

⁹ Filială a Agenției Internaționale de Presă și Radio Sputnik, fondată de compania de stat Rossia Sevodnea din Rusia (director Sputnik Moldova – **Vladimir Novosadiuc**)

¹⁰ Fondat de Publicația Periodică „TIMPUL de dimineață”, fondată de **Constantin Tănase** (administrator – **Silviu Tănase**)

¹¹ Fondat de Miraza SRL (administratoare – **Olesea Banari**)

¹² Pagină electronică a ziarului „Moldavskie vedomosti”, fondat de „Moldavskie vedomosti” SRL (administrator – **Victor Ciobu**)

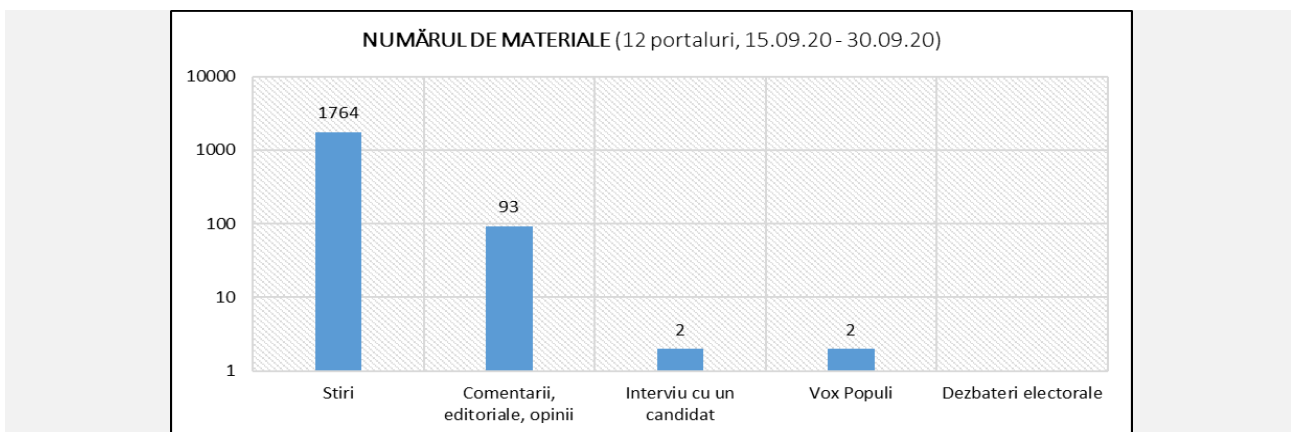
Date statistice: Monitorizarea se bazează pe metodologia elaborată de Oxford Media Research Center pentru proiectele de monitorizare ale Organizației Internaționale Campania Globală pentru Libertatea de Exprimare “Articolul 19”, adaptată și completată. Aceeași metodologie a fost utilizată și la monitorizarea instituțiilor mass-media în perioada și campania electorală pentru alegerile prezidențiale 2016.

Metodologia prevede măsurarea și analiza următorilor indicatori: 1) *cantitativi*, inclusiv tipul, durata, tematica mediatizării, protagoniștii și sursele știrilor, frecvența și durata apariției directe a concurenților electorali, și 2) *calitativi*, stabilindu-se contextul prezentării candidaților în materialele jurnalistice. Fiecare știre sau opinie este supusă unei evaluări de conținut și de context, pentru a determina dacă sunt favorabile sau defavorabile unui sau altui concurent electoral. Un conținut și/sau un context al știrii pozitiv ori negativ nu indică neapărat tendențiozitatea sau partizanatul instituției media care difuzează știrea. E posibil ca știrea să favorizeze sau să defavorizeze pe unul dintre subiecți, și, cu toate acestea, să fie echidistantă și corectă din punct de vedere profesional. **La evaluarea contextului, este măsurată doar frecvența materialelor care îi favorizează sau defavorizează direct sau indirect pe subiecții electorali.**

II. ANALIZA DATELOR

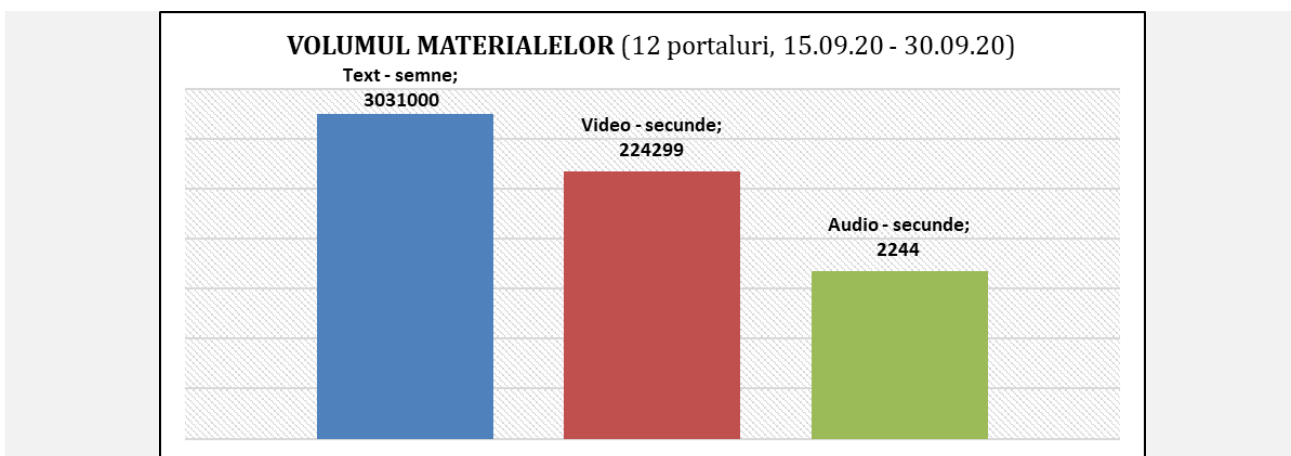
2.1 Concluzii generale

În perioada 15 – 30 septembrie 2020, cele 12 portaluri web monitorizate au publicat, în total, 1861 de articole care vizează direct sau indirect perioada/campania electorală. Majoritatea absolută a materialelor (1764 texte sau 94,8% din total) au fost știri simple sau detaliate care au vizat potențiali candidați, formațiunile politice pe care aceștia le reprezintă, activitatea CEC etc. Alte 93 de materiale (5% din total) au fost comentarii, editoriale sau alte articole de opinie. Au mai fost publicate două interviuri cu candidații sau potențialii candidați și două sondaje de tip Vox Populi, adică scurte interviuri directe cu cetățenii la teme care au legătură cu alegerile prezidențiale.

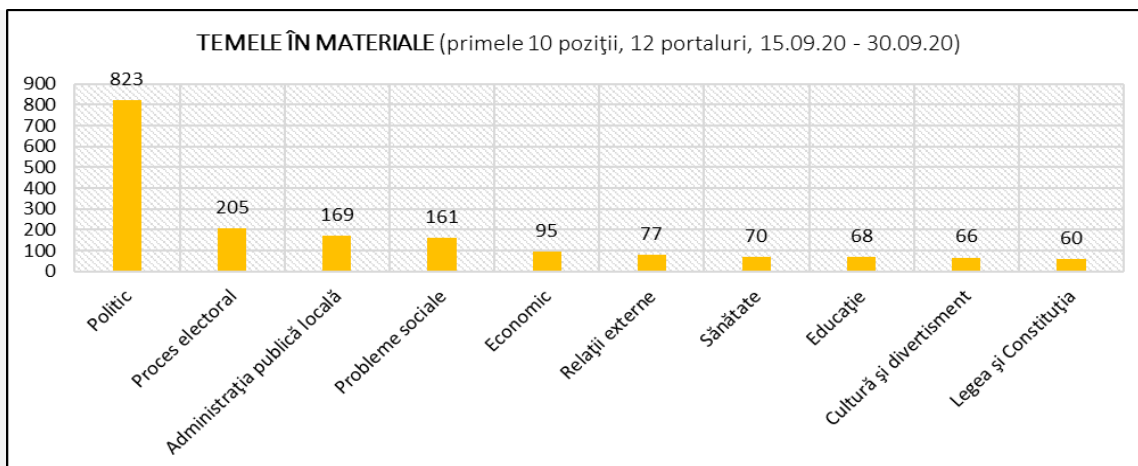

Lider absolut după numărul de texte cu caracter politic și electoral în această perioadă a fost portalul Noi.md care a publicat 383 de articole relevante pentru prezenta monitorizare, urmat de Aif.md – 238 de texte, Agora.md – 211, Actualitati.md – 181, Realitatea.md – 165 și Unimedia.info – 157 de articole. Newsmaker.md a avut 133 de materiale relevante, Kp.md – 126, Vedomosti.md – 117, iar Sputnik.md – 92. Cele mai puține materiale care au legătură directă sau indirectă cu alegerile prezidențiale 2020 au inserat portalul regional Gagauzinfo.md – 14, și portalul Timpul.md – 44.

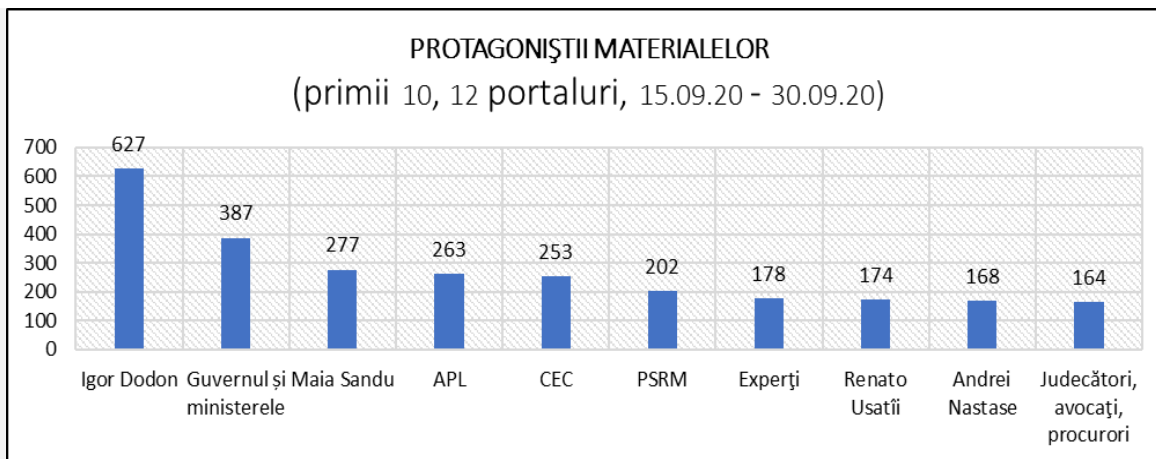
Materialele au avut format diferit, majoritatea conținând doar text, dar unele au avut și elemente de multimedia, cu imagini video (206 materiale) sau audio (9) atașate textului propriu-zis al articolului sau plasate pe site-uri fără text. Astfel, volumul materialelor monitorizate a fost cuantificat în semne (text) și secunde (video și audio), prezentându-se în felul următor:

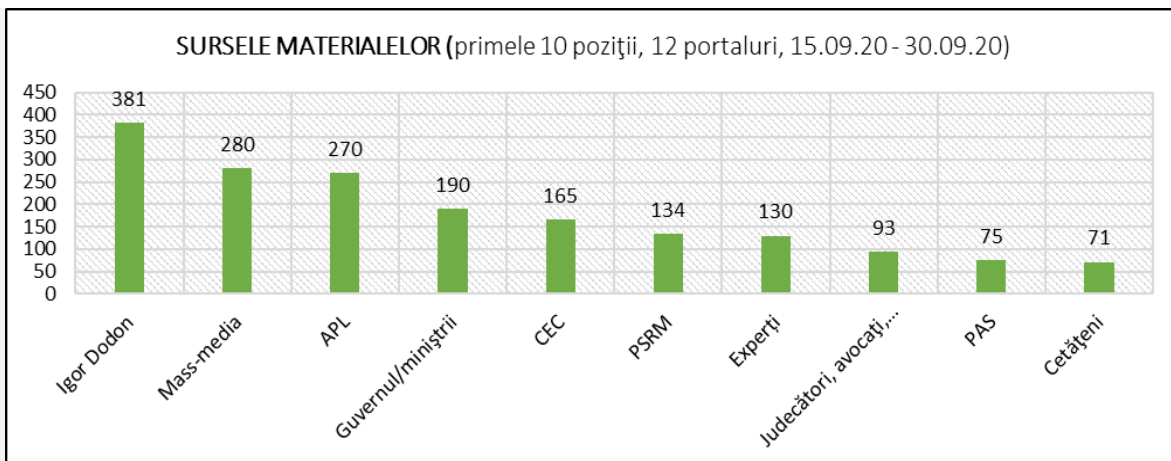
Majoritatea textelor publicate s-au referit la comportamentul și declarațiile unor candidați sau potențiali candidați, acuzațiile lansate în adresa acestora de către oponenți sau de alte persoane, replicile celor acuzați, procesul electoral în general. O bună parte din materiale au reflectat detaliat și doar în context pozitiv activitatea organelor administrației publice locale, în special a Primăriei municipiului Chișinău și a primarului general Ion Ceban. Au fost abordate mai des în context electoral și unele aspecte sociale, mai rar – situația economică, relațiile externe, problemele din domeniul sanitar, din educație și cultură, supremația legii și lupta cu corupția.

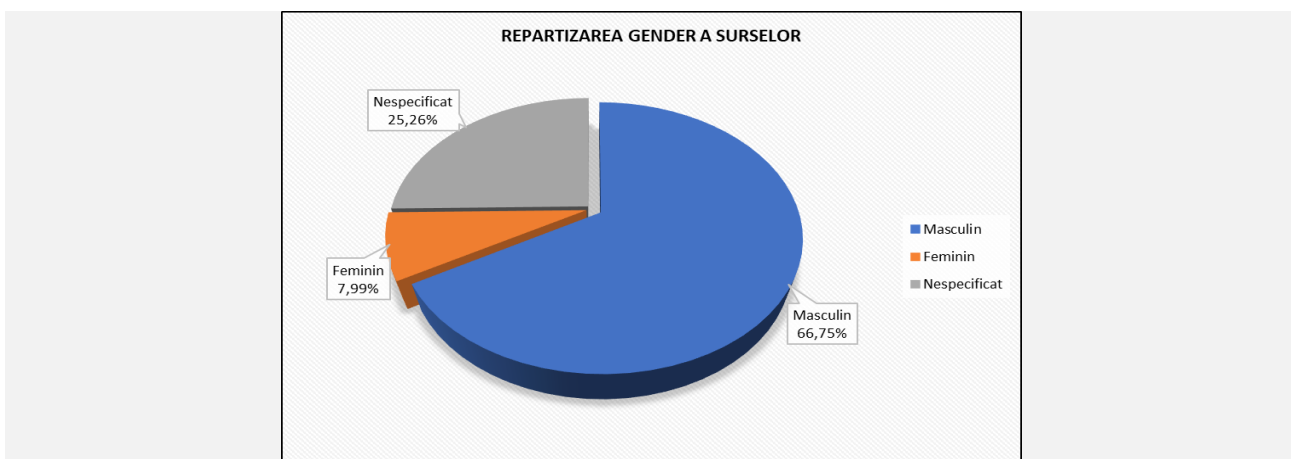
În această perioadă, în calitate de protagoniști (persoane sau instituții despre care se relatează în materialele jurnalistice) a apărut cel mai des Igor Dodon, președintele în exercițiu și candidatul independent la funcția de președinte, susținut de Partidul Socialiștilor (PSRM). Astfel, Dodon a fost protagonist în 627 de articole, sau în fiecare al treilea material monitorizat. La mare distanță, în calitate de protagoniști ai materialelor urmează oficialii guvernamentali, Maia Sandu, candidata Partidului Acțiune și Solidaritate (PAS) la funcția de președinte, administrația publică locală (în special din mun. Chișinău) și Comisia Electorală Centrală (CEC).

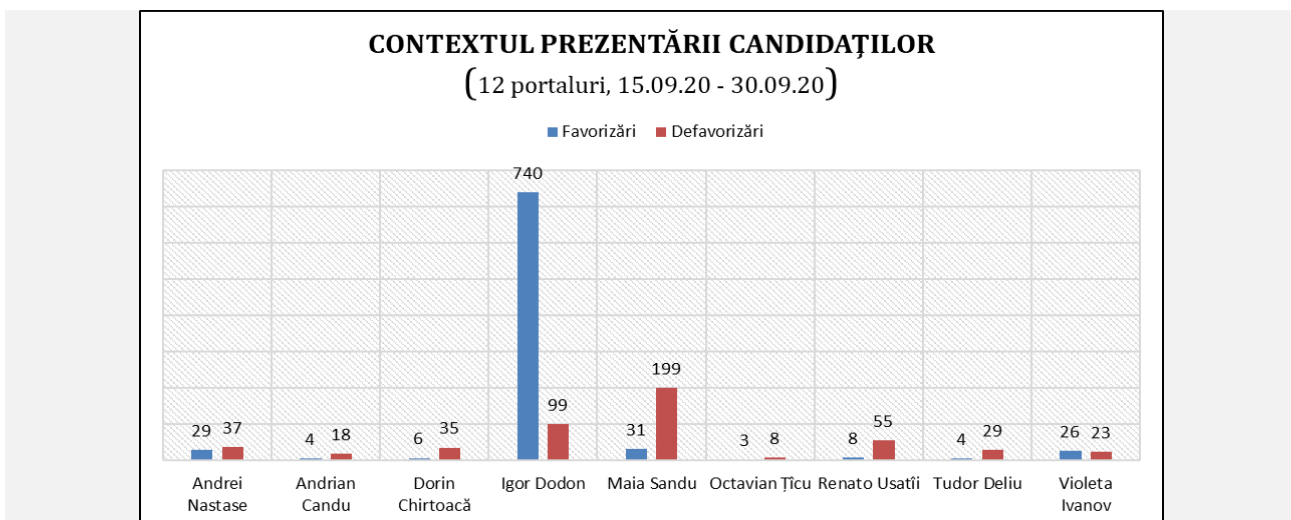
Cele 12 portaluri au citat, în total, 2379 de surse, pe prima poziție după numărul de citate fiind Igor Dodon (381 de cazuri). Totodată, în materiale s-a făcut trimitere la alte surse media (280 de cazuri), iar de 270 de ori au fost citați reprezentanții autorităților locale, în special primarul general al Capitalei. Membrii Comisiei Electorale Centrale și alți funcționari electorali au fost citați ca sursă de informație de 165 de ori. Multe articole au avut o singură sursă de informație sau în general nu au specificat sursa. Dacă raportăm numărul total de articole la numărul de surse citate, vom constata că, în medie, un articol a avut 1,28 de surse.

Materialele au fost puternic dezechilibrate din punct de vedere al raportului de gen, două treimi (66,75%) din sursele citate fiind de sex masculin și numai aproape 8% de gen feminin, celelalte surse fiind nespecificate.

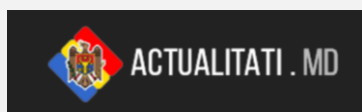
Dacă cumulăm indicatorii cantitativi ai celor 12 portaluri monitorizare, Igor Dodon este candidatul cu cea mai mare vizibilitate în presa online, tot el fiind prezentat preponderent în context pozitiv (740 apariții favorizante pe toate cele 12 surse media). În aceleași surse media, candidata Maia Sandu a acumulat, în perioada de raport, un număr mare de prezentări în context negativ (199 de cazuri), în principal pe portalurile Actualitati.md, Aif.md, Kp.md, Noi.md și Vedomosti.md care au adoptat o politică editorială de discreditare a Maiei Sandu.

Urmare a monitorizării comportamentului editorial în perioada 15 – 30 septembrie 2020, au fost înregistrate următoarele tendințe:

- Portalurile **Actualitati.md**, **Aif.md** și **Kp.md** au o politică editorială asemănătoare, fiind interpretate părtinitor, în mod aproape identic, acțiunile, declarațiile și comentariile aceluiași actori politici. Portalurile îl favorizează deschis și îl promovează intens pe candidatul independent susținut de PSRM Igor Dodon. Oponenții politici ai lui Dodon, în principal candidata PAS Maia Sandu, au fost defavorizați și discreditați în aproape toate materialele în care au fost vizați, cu utilizarea frecventă a calificativelor și atacurilor la persoană și fără a li se oferi dreptul la replică;
- **Portalurile Noi.md**, **Sputnik.md** și **Vedomosti.md** de asemenea îl favorizează pe Igor Dodon după tonalitatea reflectării și prezența apariției în context pozitiv a acestui candidat. În același timp, candidata PAS Maia Sandu este defavorizată evident, iar acuzațiile unor candidați și potențiali candidați nu sunt echilibrate cu opinia/poziția persoanei vizate;
- Puținele știri publicate de **portalul Gagauzinfo.md** l-au favorizat direct pe Igor Dodon;
- După tonalitatea și frecvența prezentării pozitive, portalul **Unimedia.info** îl favorizează pe Igor Dodon. Candidatul PPDA Andrei Năstase de asemenea a apărut deseori în context pozitiv, iar candidata „Partidului Șor” Violeta Ivanov a fost promovată în materiale cu caracter publicitar evident, nemarcate corespunzător;
- **Portalurile Agora.md** și **Newsmaker.md** au o politică editorială relativ echilibrată, autorii materialelor fiind, în general, nepărtinitori în raport cu sursele și protagoniștii materialelor, iar candidații și potențialii candidați la funcția de președinte sunt prezenți de cele mai multe ori în context neutru, dar și pozitiv sau negativ, însă fără o tendință de favorizare sau defavorizare;
- **Portalul Realitatea.md** a prezentat candidații și potențialii candidați la funcția de președinte atât neutru, cât și pozitiv sau negativ. Maia Sandu a fost vizată mai des în materiale care o favorizează, iar Violeta Ivanov a fost promovată în articole cu un caracter publicitar evident care nu au fost marcate corespunzător.
- Majoritatea absolută a materialelor publicate de **portalul Timpul.md** care l-au vizat pe Igor Dodon l-au prezentat în context negativ, iar Maia Sandu a fost mai des favorizată.

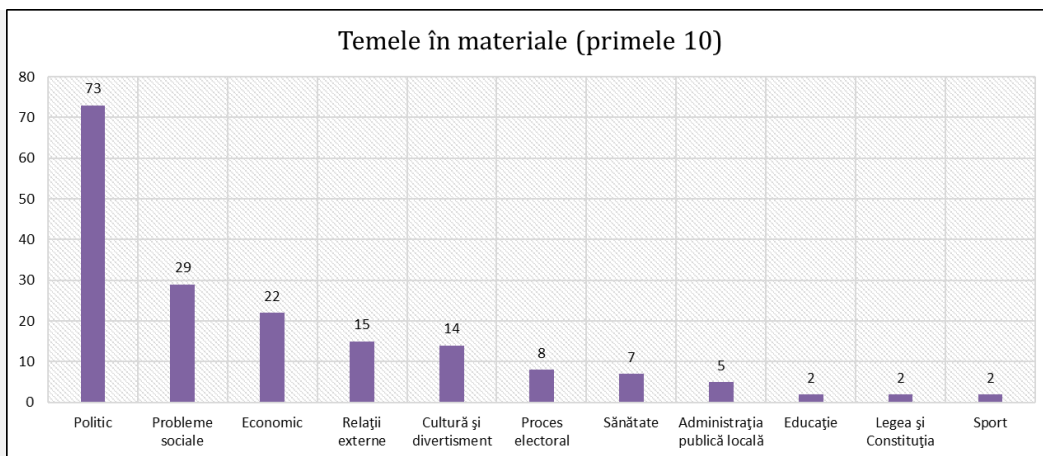
2.2 Comportamentul editorial al portalurilor

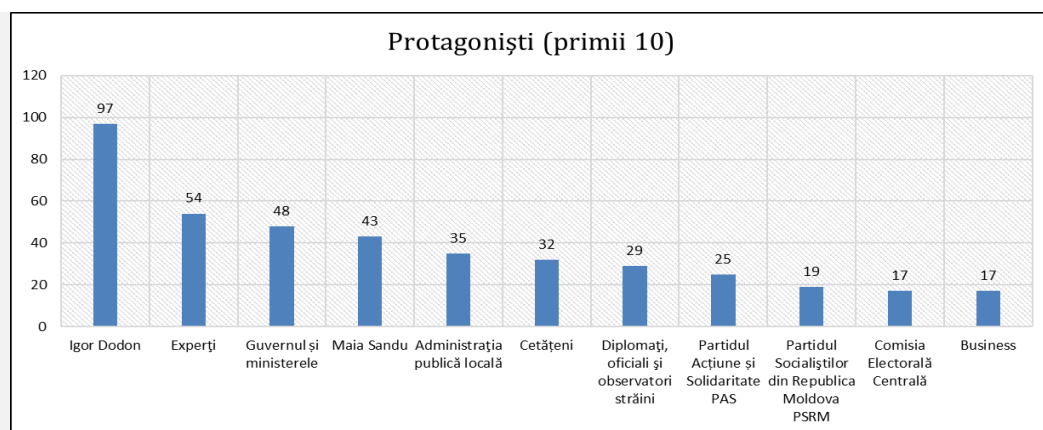
Actualitati.md

În perioada de raport, portalul Actualitati.md a publicat 181 de materiale relevante prezentei monitorizării, majoritatea absolută (168) fiind știri care au abordat direct sau indirect diverse aspecte ale activității politice și ale campaniei pentru alegerile prezidențiale 2020. Au mai fost publicate 13 comentarii și alte articole de opinie. Trei din materialele relevante prezentei monitorizării au fost însoțite de înregistrări video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 195503 de semne (pentru texte) și 595 secunde sau circa 10 minute (pentru materialele video).

Articolele publicate au prezentat detaliat activitatea președintelui în exercițiu Igor Dodon și a primarului general al municipiului Chișinău Ion Ceban, s-au referit la politici sociale și la unele probleme în domeniul economic, deseri au fost vizate și relațiile externe ale Republicii Moldova.

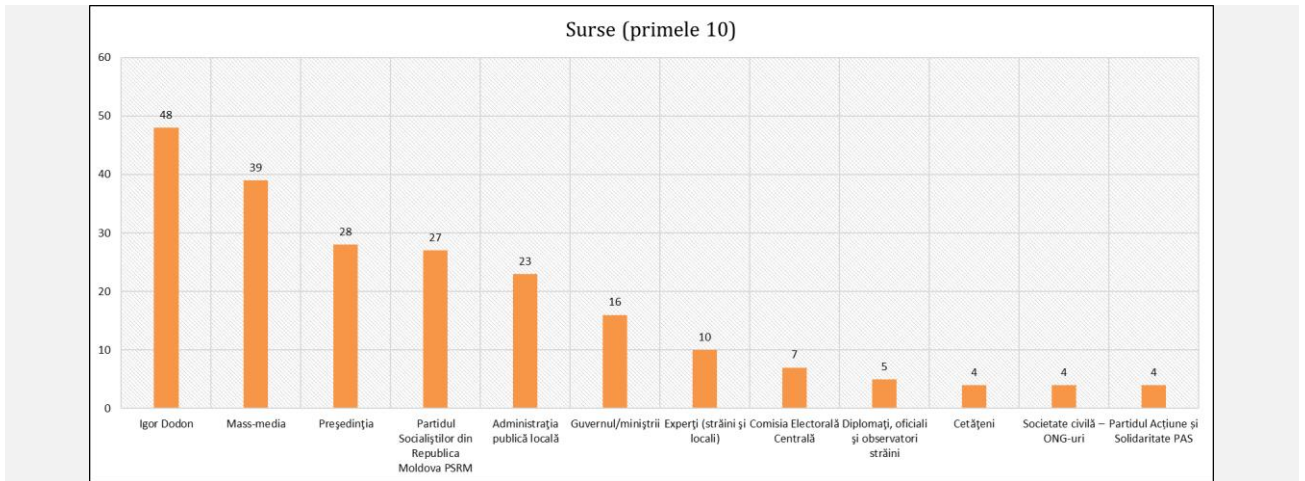

În materialele publicate în această perioadă la tema politicului și a campaniei electorale, portalul a relatat despre 32 de protagoniști diferiți, inclusiv politicieni, experți, Guvernul, Primăria Capitalei etc., iar despre unul dintre protagoniști – Igor Dodon – au fost publicate 97 de materiale, activitatea acestuia fiind intens mediatizată pe suprafețe mari. Dintre ceilalți candidați și posibili candidați la funcția de președinte, Maia Sandu a fost protagonista a 43 de materiale, Renato Ustași – 14, Andrei Năstase – 11, Dorin Chirtoacă și Andrian Candu – câte 7, alți candidați sau potențiali candidați – niciodată sau de câte 1-2 ori.

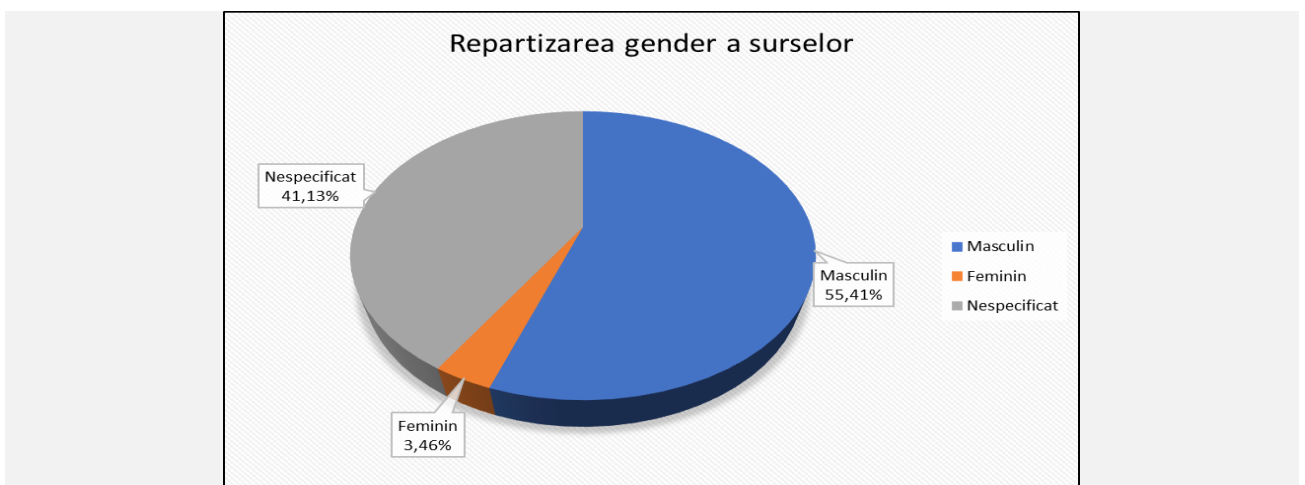

Cele mai citate surse de informații pentru articolele publicate de Actualitati.md au fost Igor Dodon și Președinția (76 de cazuri), alte surse media (39), Partidul Socialiștilor (27) sau administrația publică locală, preponderent Primăria mun. Chișinău sau primarul general Ion Ceban (23 de cazuri). De menționat că Maia Sandu care a fost protagonista a 43 de materiale a fost citată ca sursă de numai două ori.

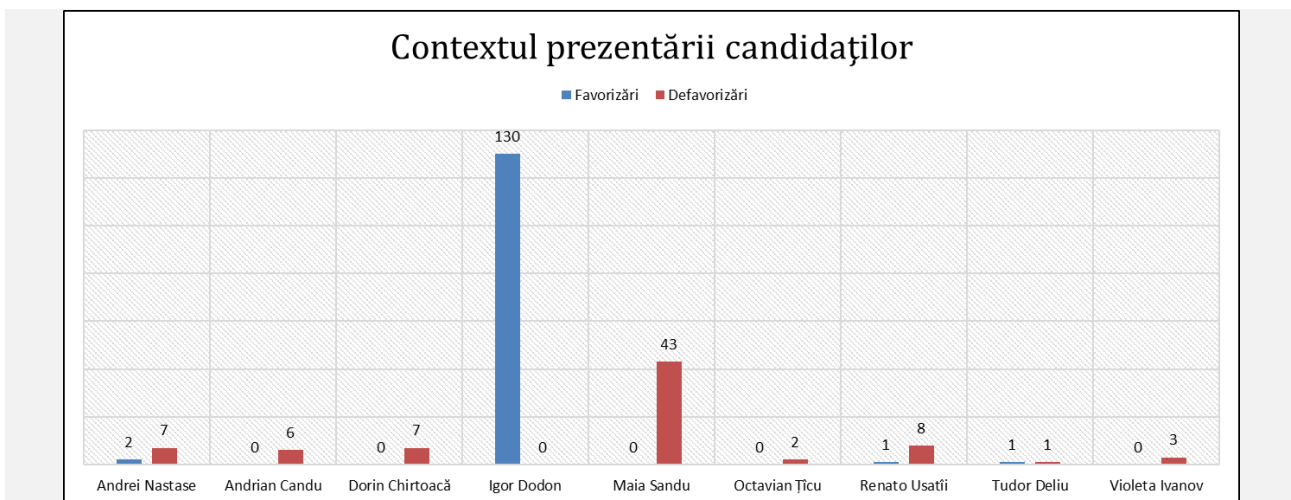

Mai mult de jumătate din cele 231 de surse citate în articolele publicate, 128 (55,41% din total) au fost bărbați și în numai 8 cazuri (3,46%) au fost citate surse feminine, iar genul celorlalte 95 de surse (41,13%) nu a fost specificat. Astfel, materialele portalului Actualitati.md au fost puternic dezechilibrate din perspectiva gender, raportul de gen fiind de 1:16 în favoarea bărbaților.

Majoritatea materialelor la teme politice, publicate de Actualitati.md au avut o singură sursă de informare și au fost părtinitoare, iar politica editorială a portalului este îndreptată spre favorizarea deschisă a candidatului independent Igor Dodon, susținut de PSRM. Acesta este prezentat ca un lider național eficient, sunt publicate frecvent relatări detaliate despre inițiativele sociale ale acestuia și ale PSRM, întâlnirile lui Dodon în regiunile țării, discuțiile cu președintele Rusiei Vladimir Putin etc. În total, în perioada 15 – 30 septembrie, Igor Dodon a fost favorizat, direct sau indirect, în 130 de articole. În contrast, candidata PAS Maia Sandu a fost defavorizată în toate materialele în care a fost vizată (43 de cazuri). Portalul a publicat materiale proprii sau a preluat declarațiile unor reprezentanți ai PSRM, în care M. Sandu este acuzată că ar fi susținută de Vladimir Plahotniuc, că este analfabetă juridic, că minte atunci când afirmă că se pregătește falsificarea alegerilor etc. Unele din articolele în care M. Sandu apare în context negativ sunt fixate pe bannere speciale în partea de

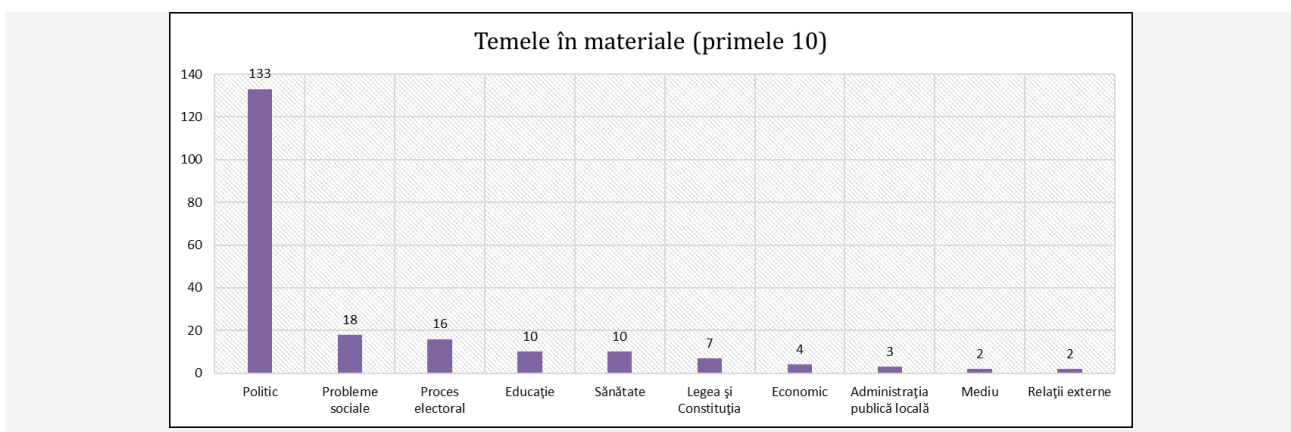
jos a paginii și se repetă la fiecare nouăte pe durata a câtorva zile. Alți candidați și posibili candidați, în special Renato Usatîi, Andrei Năstase, Dorin Chirtoacă și Andrian Candu la fel au fost acuzați și atacați la persoană în articolele publicate de Actualitati.md în această perioadă.

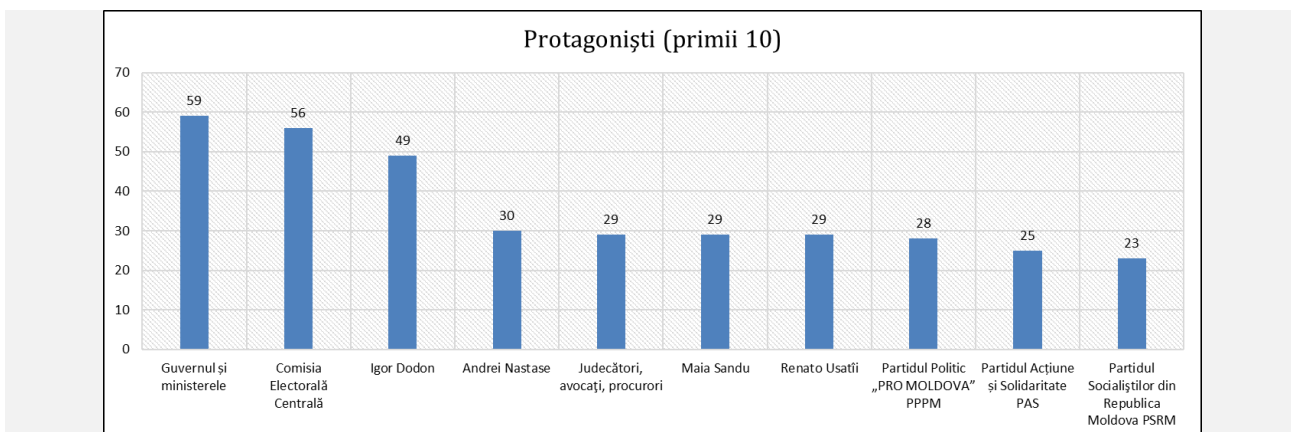
Agora.md

În a doua jumătate a lunii septembrie, portalul Agora.md a publicat 211 materiale relevante prezentei monitorizării, practic toate fiind știri care au abordat diverse aspecte ale activității actorilor politici și ale apropiatelor alegeri prezidențiale. În 17 cazuri, textele știrilor au fost însoțite de imagini video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 382775 de semne (pentru texte), și 22807 secunde sau peste 6 ore (pentru materialele video).

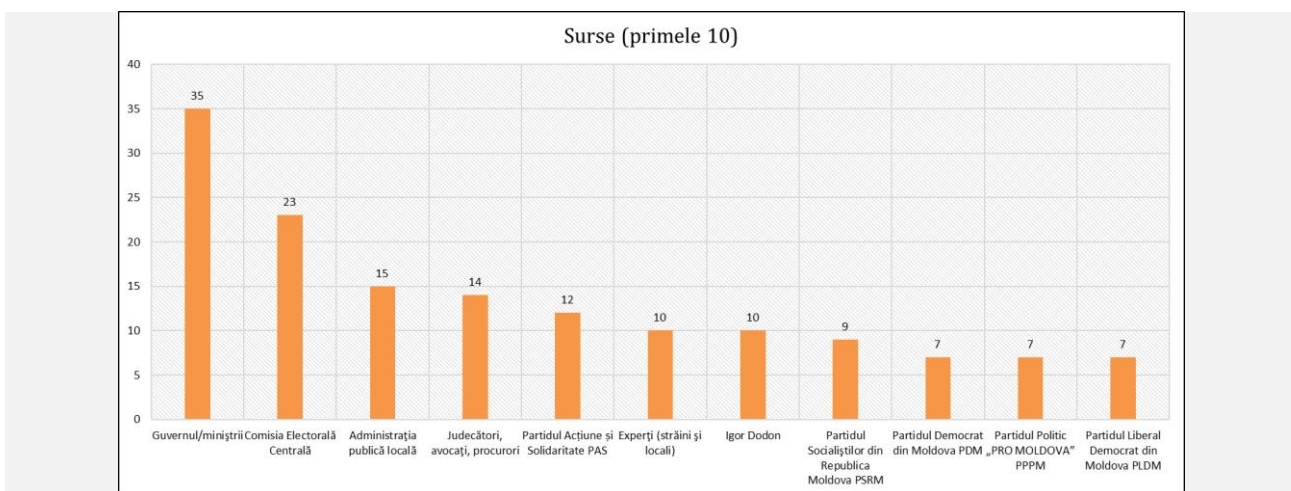
Din punct de vedere tematic, articolele monitorizare ale portalului s-au referit mai des la procesul politic în general, activitatea partidelor, inclusiv inițiativele acestora în perioada electorală, acuzațiile pe care și le-au adus actorii politici, reacțiile la aceste acuzații. A fost reflectată activitatea Comisiei Electorale Centrale de înregistrare a grupurilor de inițiativă ale potențialilor candidați la funcția de președinte, înregistrarea prealabilă a cetățenilor cu drept de vot și scandalul cu „alegătorii fictivi”, depunerea de către potențialii candidați a declarațiilor de avere și detalii despre proprietățile acestora etc.

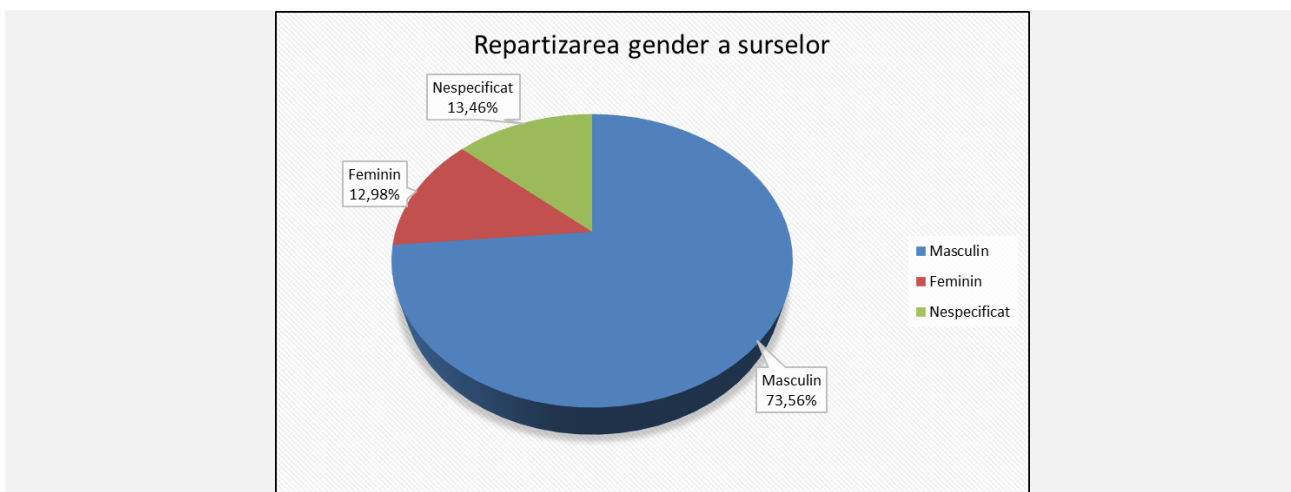
Din cei 37 de protagoniști diferiți ai materialelor relevante, publicate de Agora.md în această perioadă, conducerea Guvernului și a ministerelor a fost vizată de 59 de ori, iar Comisia Electorală Centrală – de 56 de ori. Dintre candidații și potențialii candidați la funcția de președinte, cel mai frecvent protagonist a fost Igor Dodon (de 49 de ori), urmat de Andrei Năstase (30), Maia Sandu și Renato Usatîi (câte 29), Tudor Deliu (21), Andrian Candu (17), Violeta Ivanov (16), Dorin Chirtoacă (9), Octavia Țăcu (7), ceilalți candidați și potențiali candidați fiind protagoniști ai 2-5 articole publicate de Agora.md.

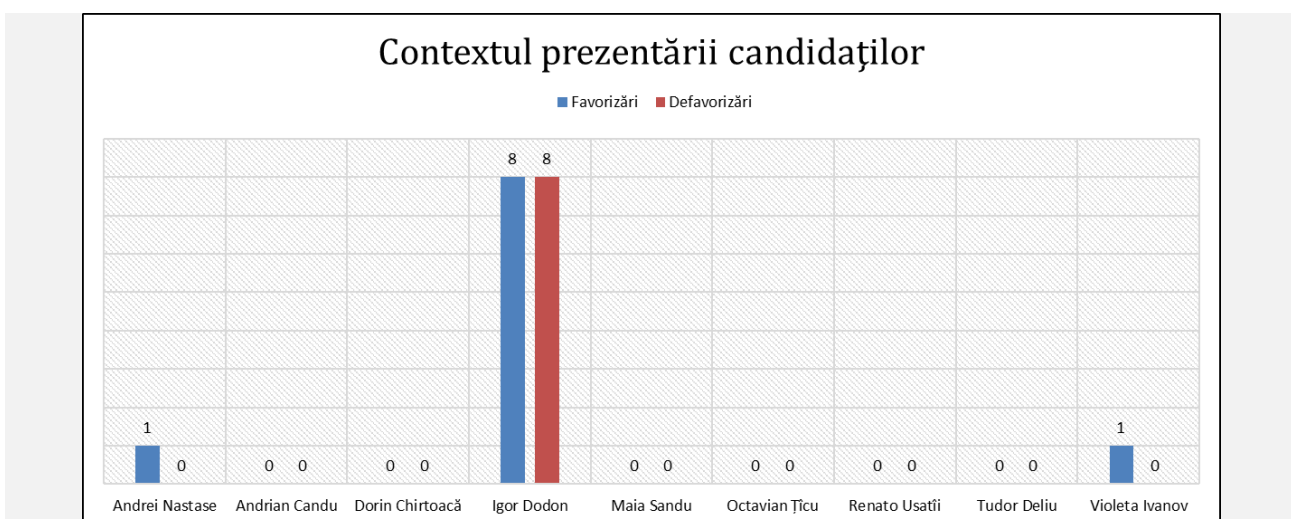
Cele mai citate surse de informații pentru articolele publicate de Agora.md care au vizat, direct sau indirect, politicul și campania electorală, au fost reprezentanții Guvernului și ai CEC (de 35 și, corespunzător, de 23 de ori). Din rândul partidelor politice, au fost citate mai des surse din PAS (12 ori), PSRM (9), PDM, ”Pro Moldova” și PLDM (de câte 7 ori fiecare). Candidații și potențialii candidați la funcția de președinte au fost citați, după cum urmează: Igor Dodon (de 10 ori), Maia Sandu și Andrian Candu (de câte 5 ori), Renato Usatîi și Violeta Ivanov (de câte 4 ori), ceilalți – de câte 1-3 ori fiecare.

În materialele publicate de portal au fost citate, în total, 208 de surse de informație, în aproape 2/3 din cazuri (73,56%) fiind vorba de bărbați, în alte 27 cazuri (12,98%) – de femei, iar în restul de 28 de cazuri (13,46%) sursa nu a fost specificată. Astfel, materialele tematice au fost dezechilibrate din perspectiva gender, unei surse de gen feminin revenindu-i aproape șase surse de gen masculin.

Politica editorială a portalului Agora.md în perioada de raport a fost echilibrată, autorii materialelor au fost, în general, nepărtinitori în raport cu sursele și protagoniștii materialelor, iar majoritatea concurenților au fost prezentați neutru. Totodată, multe din știrile portalului sunt bazate pe o singură sursă. Candidatul independent susținut de PSRM Igor Dodon a fost prezentat în context diferit, uneori pozitiv, alteori negativ.

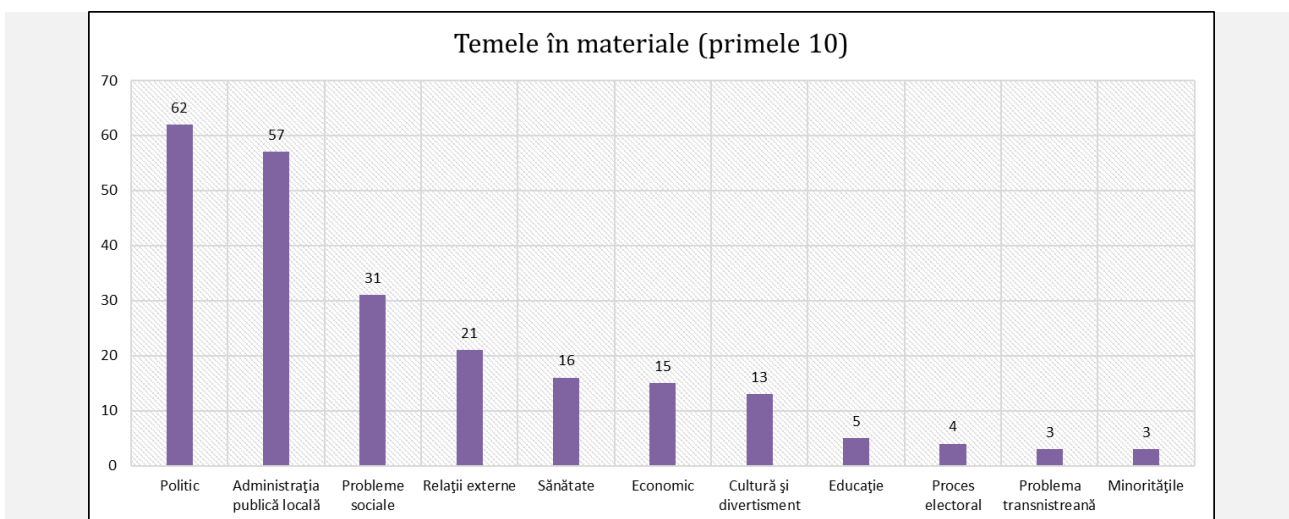

**АРГУМЕНТЫ
И ФАКТЫ** В МОЛДОВЕ

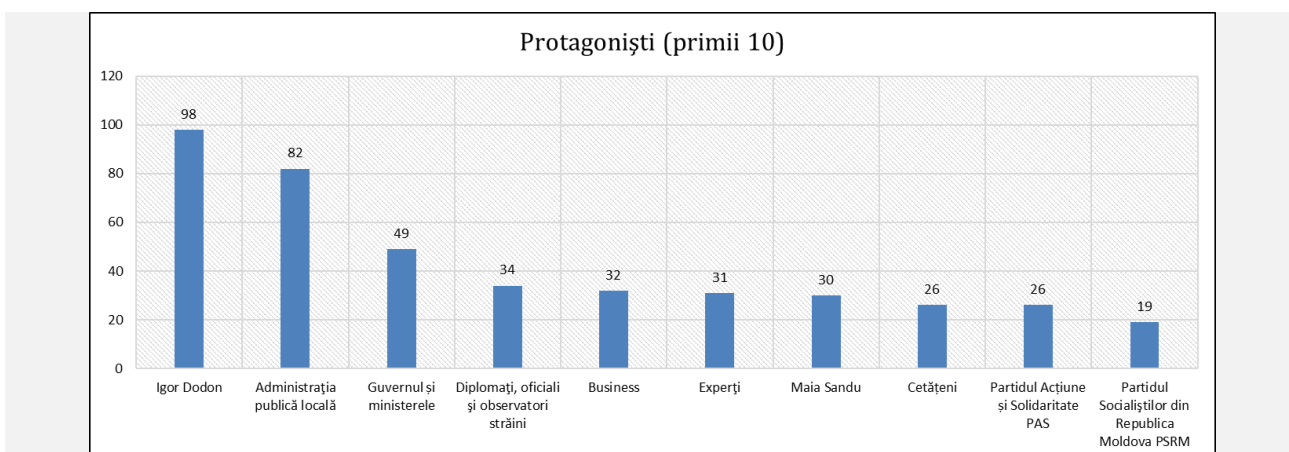
Aif.md

Aif.md a publicat în perioada 15 – 30 septembrie un număr de 238 de materiale relevante prezentei monitorizării, inclusiv 224 de știri sau alte articole și 14 comentarii, editoriale sau alte materiale de opinie, 34 de materiale fiind însoțite de coloană video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 274529 de semne (pentru texte), și 7202 secunde sau două ore (pentru materialele video). Din punct de vedere tematic, articolele s-au referit la procesul politic, mai exact la activitatea Președinției și a conducerii Parlamentului și a Guvernului, comunicatele de presă ale acestor instituții fiind deseori preluate de Aif.md. De asemenea, foarte multe știri au vizat activitatea

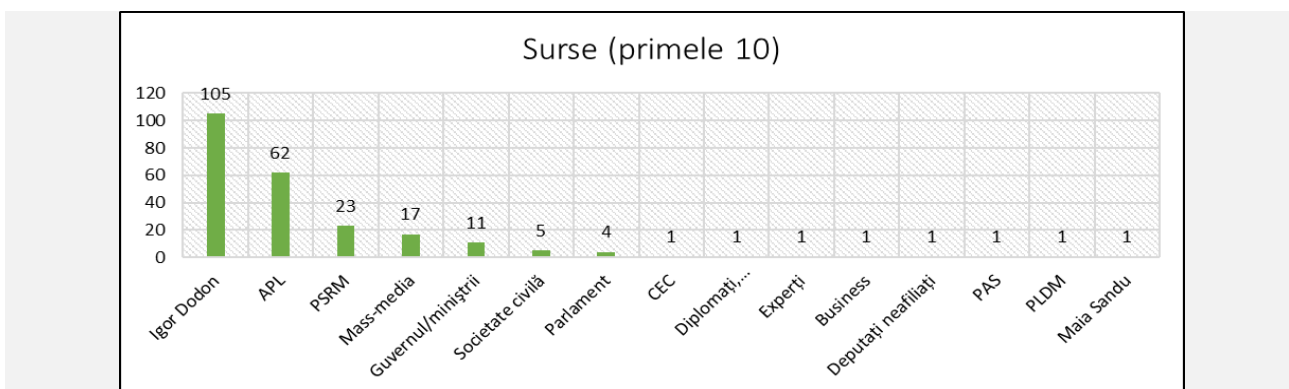
primarului general al mun. Chișinău Ion Ceban. Procesul electoral propriu-zis a fost reflectat sumar, iar majoritatea absolută a candidaților sau a potențialilor candidați nu au apărut în știri.

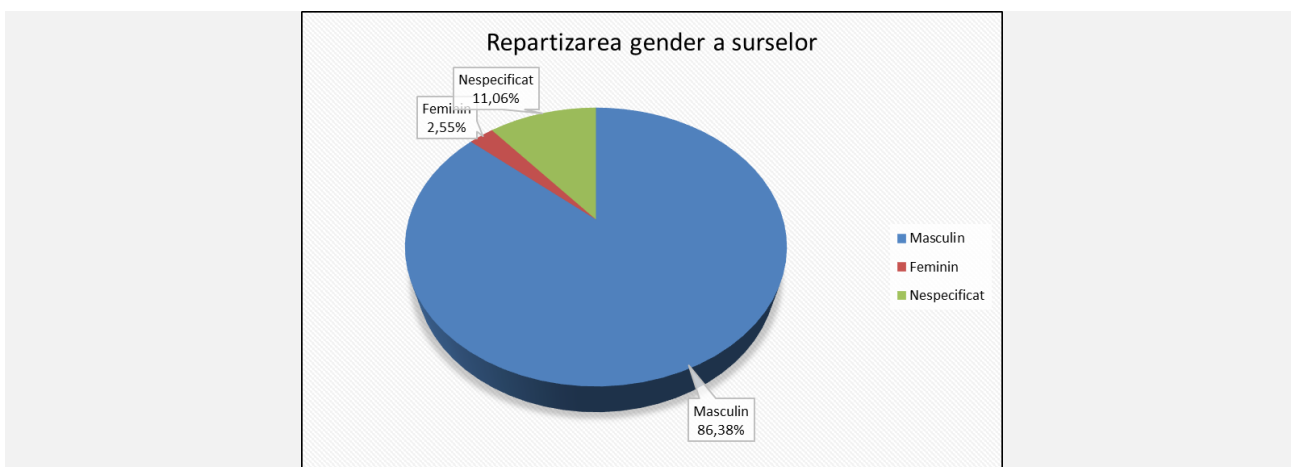
În materialele relevante prezentei monitorizări au fost 34 de categorii de protagoniști, iar Igor Dodon a fost protagonist de cel puțin 98 de ori, reprezentanții administrației publice locale, mai des Ion Ceban – de 82 de ori, primul ministru Ion Chicu și alți oficiali guvernamentali (49). Maia Sandu a fost protagonista a 30 de texte publicate de Aif.md.

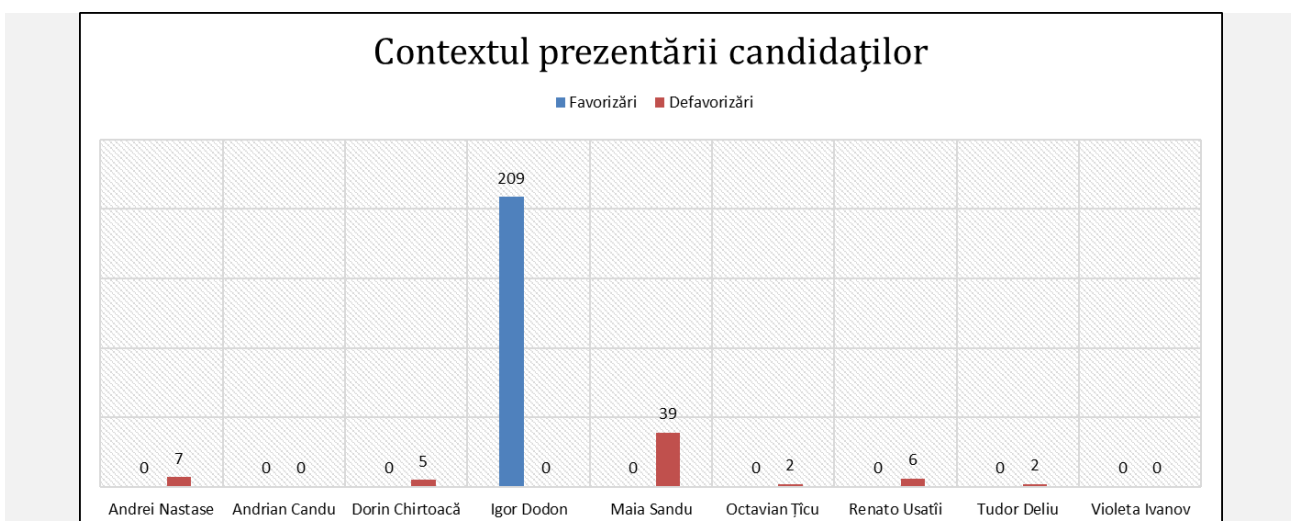
Sursele de informație, citate în această perioadă, au provenit preponderent din zona politicului, mai exact din partea partidului de guvernământ, inclusiv Igor Dodon – 105 ori și PSRM – 23 de ori.

Majoritatea covârșitoare din cele 235 de surse citate au fost bărbați (203 sau 86,38% din total), iar femeile au fost citate ca surse de numai 6 ori (2,55%), în alte 26 de cazuri (11,06%) sursa nu a fost specificată. În concluzie, articolele publicate de Aif.md sunt foarte puternic disproporționate din perspectiva de gen: unei surse feminine îi revin 34 de surse masculine.

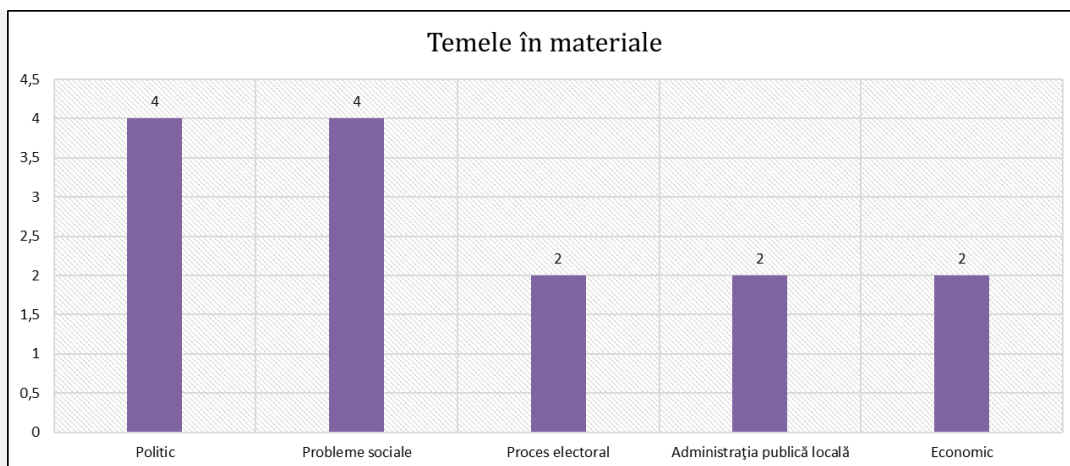

Din punct de vedere al comportamentului editorial, portalul Aif.md este, practic, portavocea candidatului independent susținut de PSRM Igor Dodon și a primarului general al Chișinăului Ion Ceban. Astfel, fiecare postare pe Facebook a celor doi devine imediat motiv de știre, deseori însoțită de poze și video. Aceste declarații sunt prezentate ca atare, fără a fi completate cu alte informații sau opinii, cu atât mai puțin nu sunt prezentate replicile celor acuzați. Dacă Igor Dodon participă la o emisiune TV, oferă un interviu sau ține un discurs, Aif.md face o serie de știri din aceste evenimente. Cu excepția Maiei Sandu, uneori – “la pachet” cu alți lideri ai opoziției, ceilalți candidați practic lipsesc din știrile acestui portal, nici măcar atunci când sunt înregistrați la CEC. În total, Igor Dodon a fost favorizat de 209 ori în articolele portalului. Candidata PAS Maia Sandu, dimpotrivă, a fost atacată în mai multe știri (39 de cazuri), inclusiv atacuri la persoană, în special din partea deputatului PSRM Bogdan Țirdea, însă niciodată nu i-a fost oferit dreptul la replică, la fel ca și în cazul lui Andrei Năstase, Renato Usatîi sau Dorin Chirtoacă.

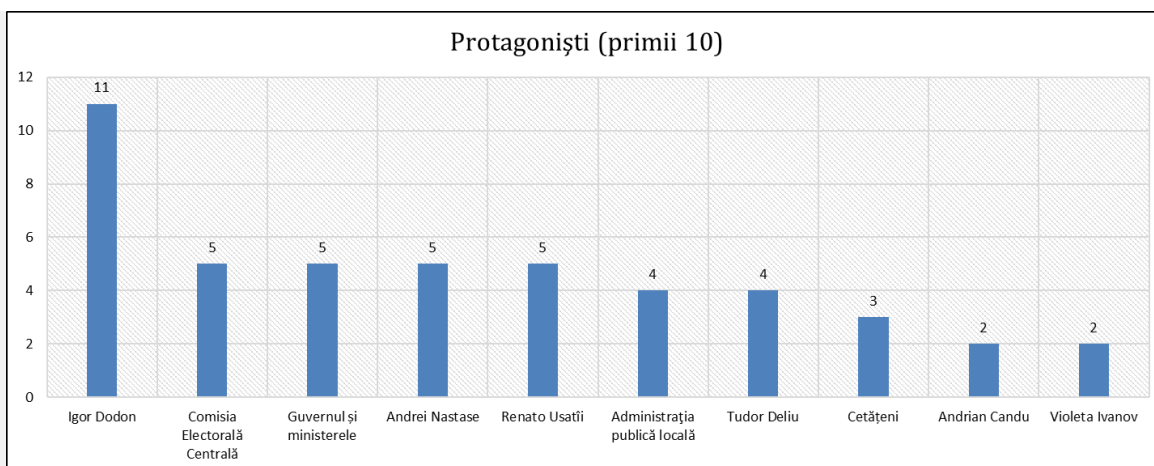

Portalul regional Gagauzinfo.md se implică foarte puțin în reflectarea campaniei electorale naționale. În perioada de raport, portalul a publicat numai 14 texte relevante prezentei monitorizări, cu o suprafață totală de 14192 de semne, una din ele fiind însoțită de o secvență video de 828 secunde sau circa 14 minute.

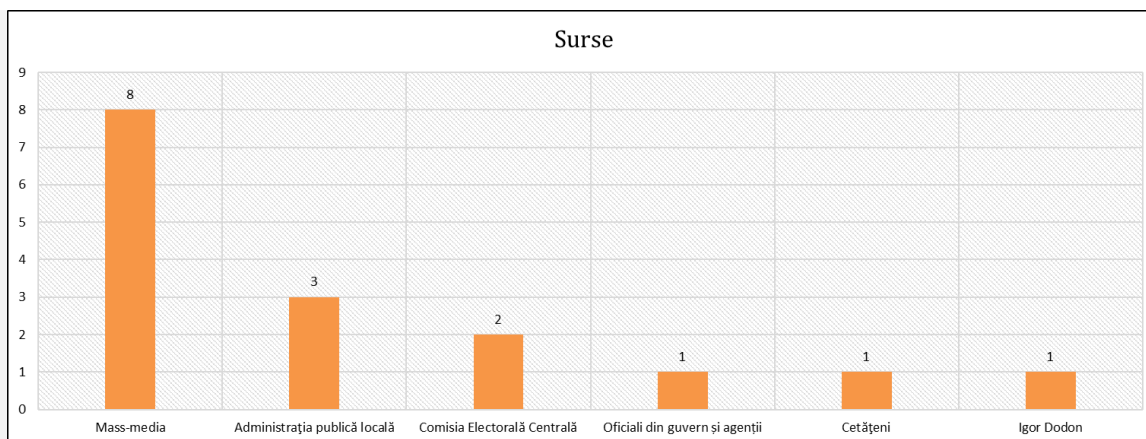
Știrile au informat, selectiv, despre unele evenimente politice cu conotație electorală.

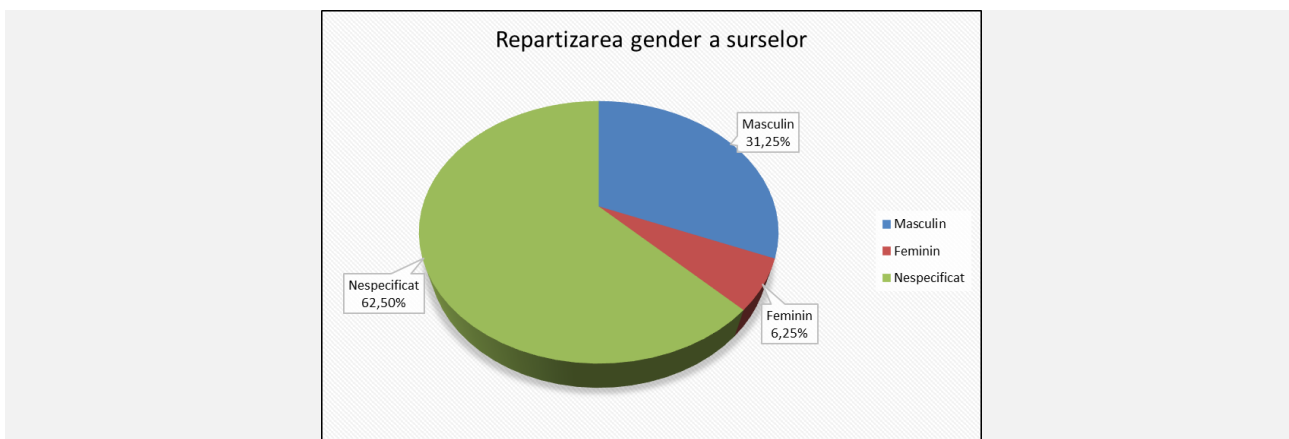
Materialele relevante prezentei monitorizări au avut un număr limitat de protagoniști – 13, iar de cele mai multe ori a apărut ca protagonist Igor Dodon (11 cazuri). Despre ceilalți candidați și posibili candidați portalul a relatat mult mai rar: Andrei Năstase și Renato Usatâi – de câte cinci ori, Tudor Deliu – de patru ori, Violeta Ivanov – de două ori, Maia Sandu – o singură dată etc.

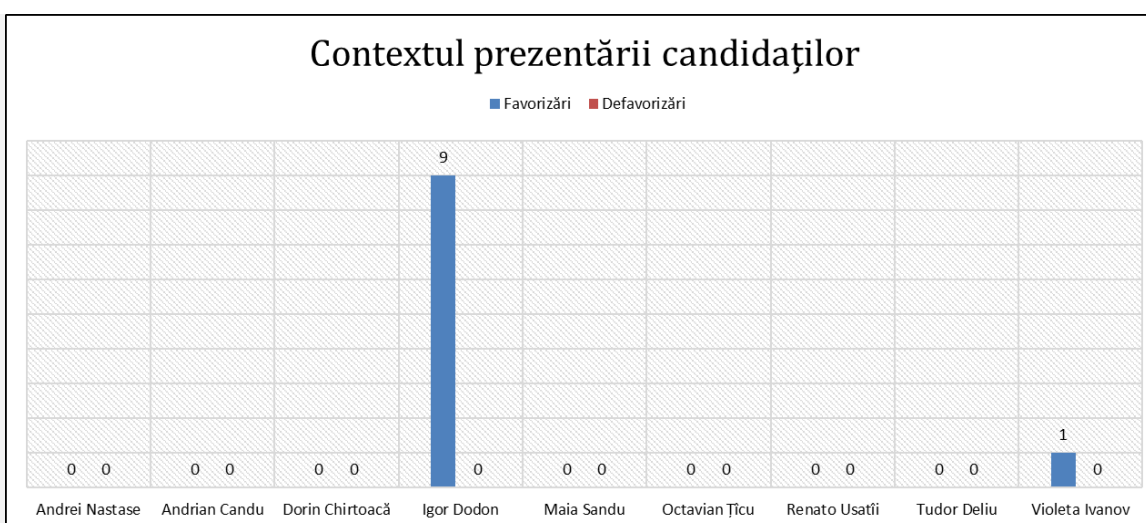
Cele mai multe știri (8) au fost preluate și/sau au citat alte surse media, în special portalul Aif.md, Comisia Electorală Centrală fiind prezentă ca sursă de informație pentru articolele portalului Gagauzinfo.md de numai două ori.

Din totalul de 16 surse citate de Gagauzinfo.md, apartenența de gen a mai mult de jumătate (10 sau 62,5%) nu este specificată, în 5 cazuri (31,25%) surse au fost bărbați și într-un singur caz (6,25% din total) – femeie.

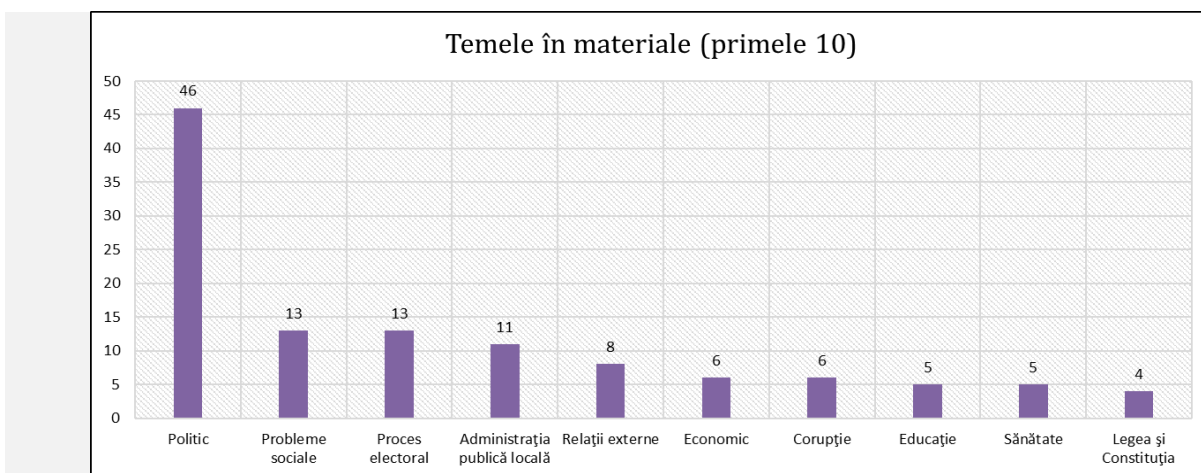
Majoritatea știrilor Gagauzinfo.md care au vizat direct sau indirect perioada și campania electorală pentru alegerile prezidențiale 2020, l-au favorizat direct pe candidatul independent susținut de PSRM Igor Dodon (9 cazuri).

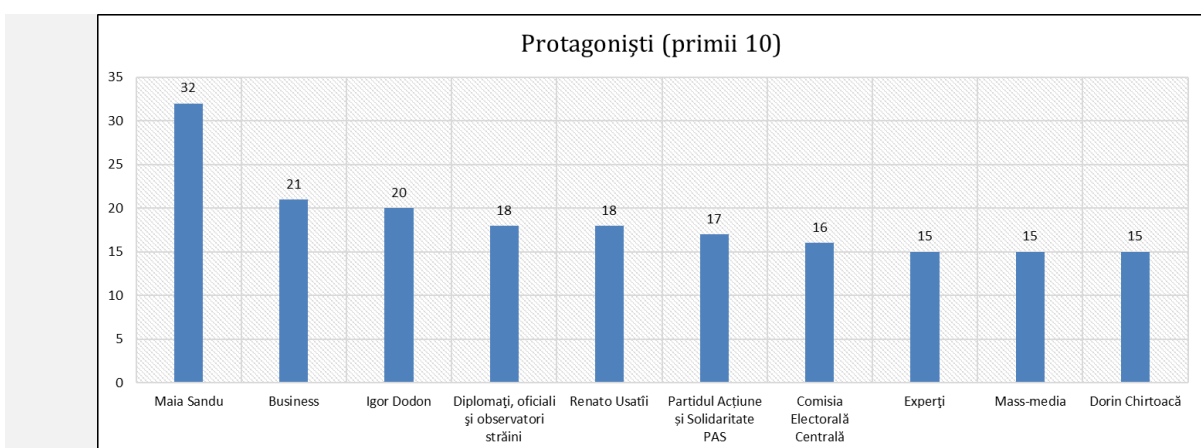

Kp.md a publicat cele 126 de materiale relevante prezentei monitorizării, inclusiv 102 știri sau alte articole și 24 de comentarii, editoriale sau alte materiale de opinie; două materiale au fost însoțite de coloană video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 193596 de semne (pentru texte), și 322 secunde (pentru materialele video).

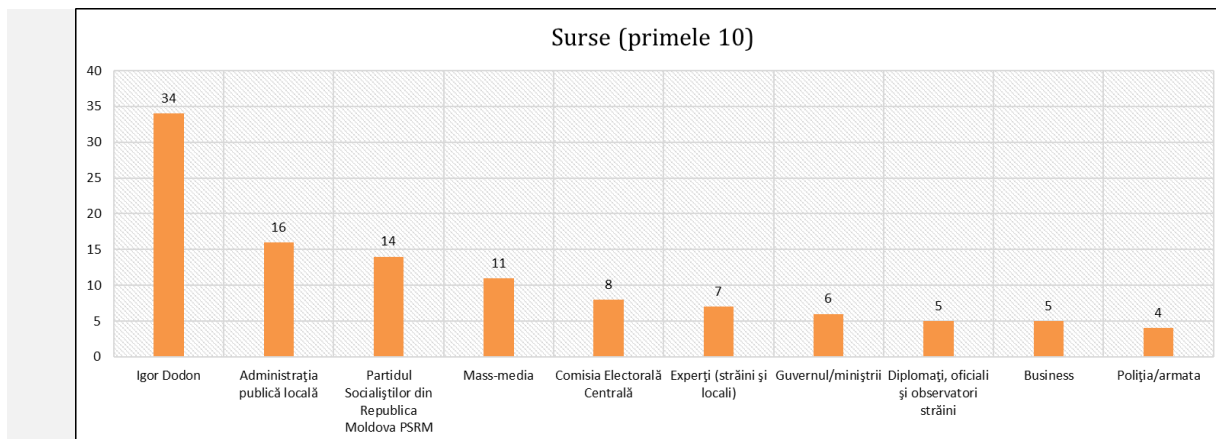
Tematica generală a fost una social-politică, fiind publicate articole și comentarii în principal despre declarațiile și acuzațiile unor politicieni, texte cu aprecieri date actorilor politici, informații despre activitatea și inițiativele sociale ale guvernării și ale primăriei mun. Chișinău etc. Procesul electoral propriu-zis a fost reflectat mai puțin și doar selectiv.

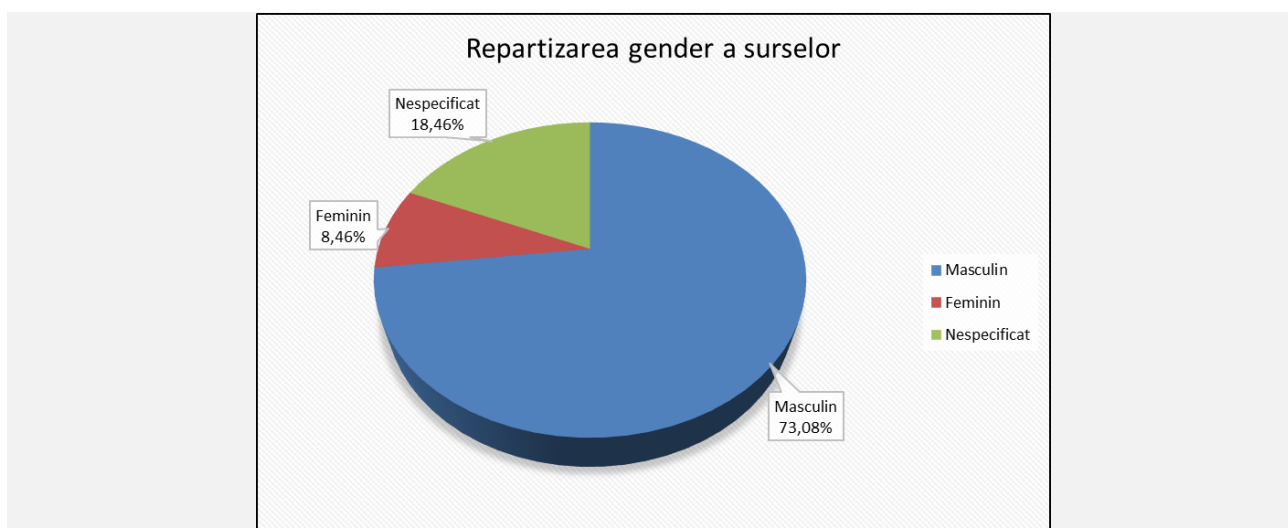
Din cei 32 de protagoniști diferiți, Maia Sandu a fost cel mai des vizată, fiind vorba de materiale care o prezintă în context negativ. De asemenea, Kp.md a mai publicat materiale despre candidații și potențialii candidați Igor Dodon (20), prezentat doar în context pozitiv, Renato Usatîi (18) sau Dorin Chirtoacă (15), în raport cu ultimii doi contextul fiind de cele mai multe ori negativ.

Sursele de informații citate de Kp.md au fost, de cele mai multe ori, exponenți ai Partidului socialiştilor, inclusiv Igor Dodon, Ion Ceban, deputați PSRM, experți afiliați acestui partid, pe când reprezentanții formațiunilor de opoziție nu au fost citați nici măcar în articolele care i-au vizat direct.

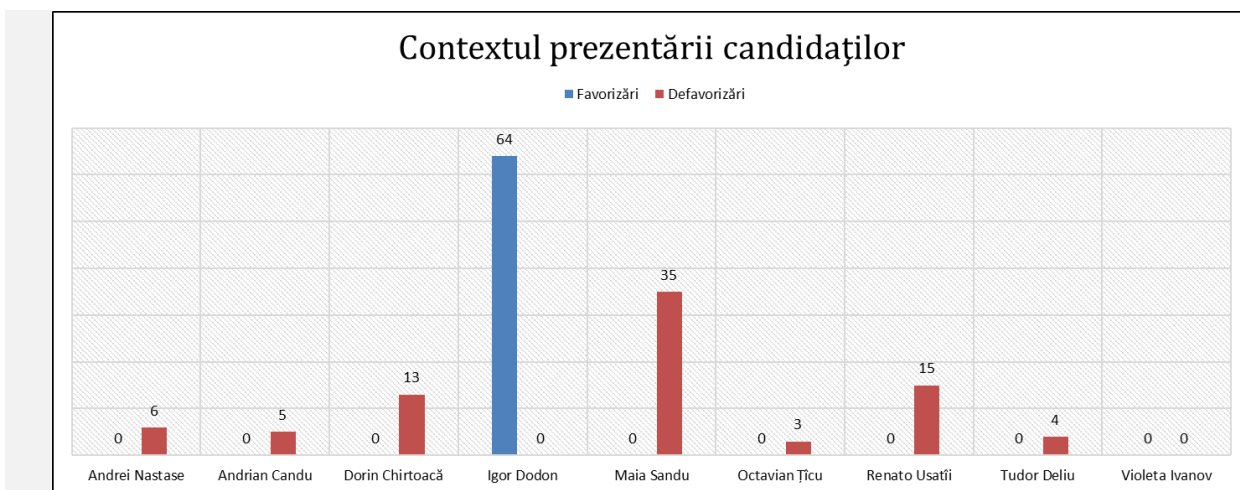

Din totalul de 130 de surse citate de Kp.md, 95 sau 73,08% au fost bărbați, 11 (8,46%) femei, iar în 24 de cazuri (18,46%) apartenența de gen a sursei nu a fost specificată. Astfel, unei surse feminine i-au revenit aproape 9 surse de gen masculin, fapt care indică asupra unui vădit dezechilibru de gen.

În perioada de raport, portalul Kp.md a avut un comportament părtinitor, favorizându-l deschis pe Igor Dodon, atât în știri, cât și în comentariile autorilor din redacție în care sunt utilizate calificative și atacuri la persoană, sau prin comentariile defăimătoare ale altor autori, cum ar fi deputatul PSRM Bogdan Țirdea, fără a asigura vreodată dreptul la replică al celor vizați direct.

Astfel, candidatul independent susținut de PSRM Igor Dodon a fost prezentat exclusiv în context pozitiv (64 de cazuri), alți candidați și potențiali candidați (Maia Sandu, Renato Usatîi, Dorin Chirtoacă, Andrei Năstase, Tudor Deliu) fiind defavorizați prin prezentarea de fiecare dată în context negativ, acuzații fără drept la replică, persiflări și atacuri la persoană. În general, politica editorială a acestui portal este similară celei de la Actualitati.md sau Aif.md, deseori fiind publicate texte asemănătoare și comentarii de aceiași autori.

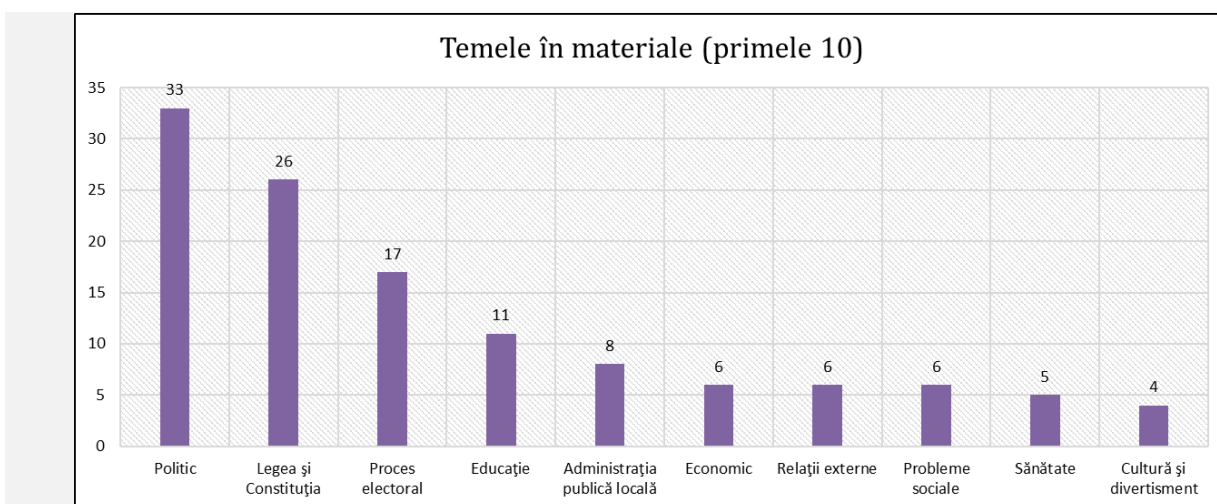

NewsMaker

Newsmaker.md

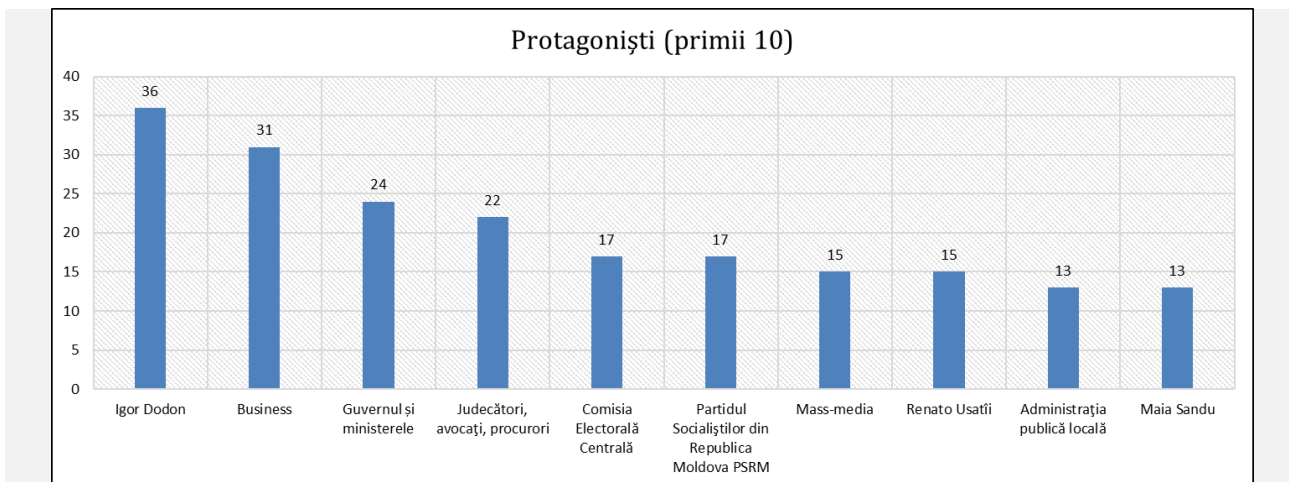
În perioada de raport, Newsmaker.md a mediatizat perioada electorală în 133 de materiale, preponderent știri – 123, și 10 comentarii, editoriale sau alte materiale de opinie; 11 materiale au fost însoțite de coloană video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 237231 semne (texte), și 6204 secunde sau mai mult de 1,5 ore (video).

Portalul a reflectat evenimentele electorale ale tuturor candidaților/potențialilor candidați, fiind abordate în context electoral teme care țin de legislației și constituție, educație, economie, probleme sociale, relații externe. Totodată, în perioada de raport au fost publicate câteva materiale de analiză echilibrată și complexă care au relatat despre contextul preelectoral. A fost publicat un număr destul de mare de știri despre activitatea din această perioadă a Primăriei mun. Chișinău.

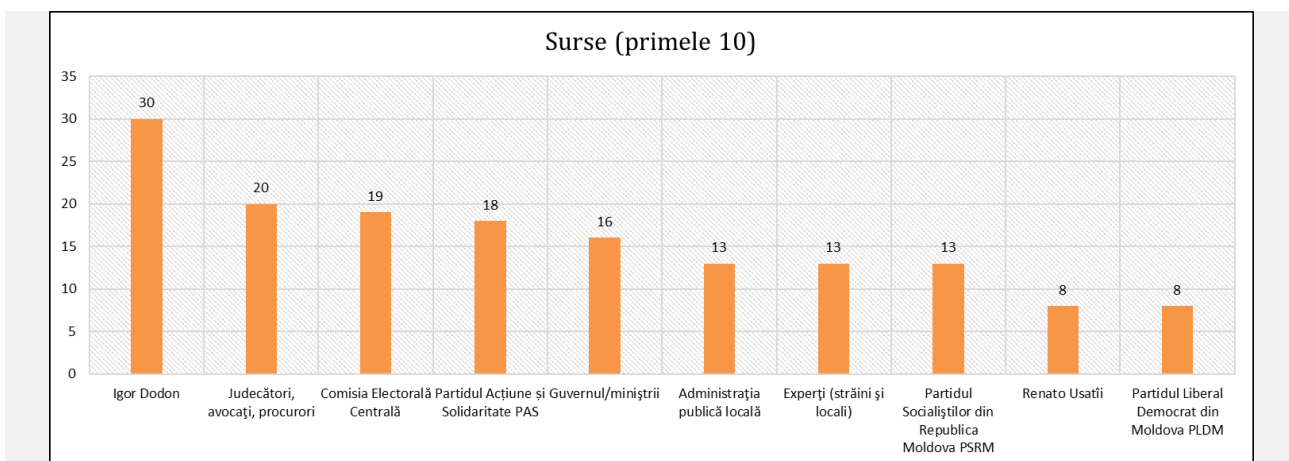

În materialele portalului Newsmaker.md care au vizat direct sau indirect alegerile prezidențiale au figurat, în total, 34 de categorii de protagoniști, inclusiv candidații și potențialii candidați la funcția de președinte și partidele pe care aceștia le reprezintă, cel mai des – Igor Dodon (de 36 de ori), Renato Usatîi – de 15 ori, Maia Sandu – 14, Andrei Năstase – 12, Tudor Deliu – 6, ceilalți – de la 1

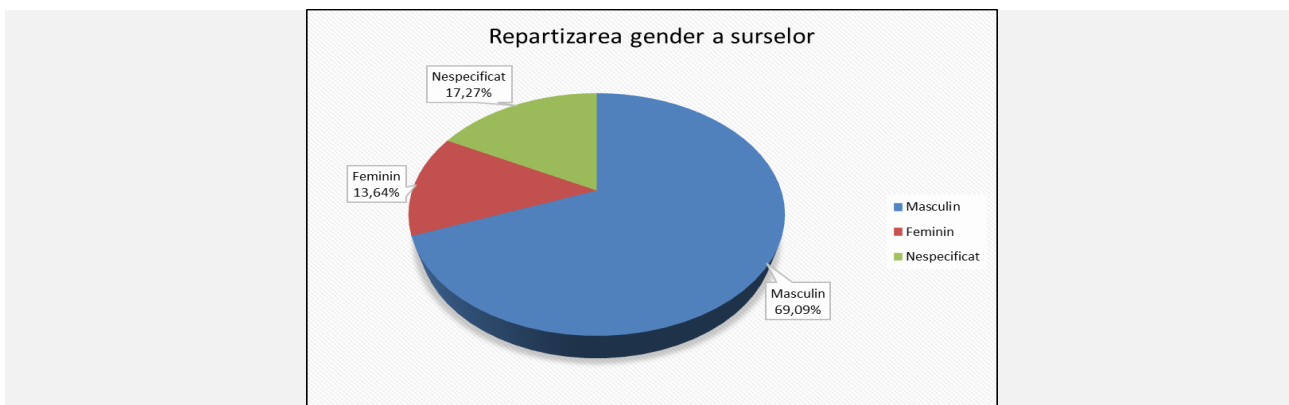
până la 4 ori. De asemenea, au fost protagoniști ai unor articole oamenii de afaceri, conducerea și reprezentanții Guvernului, unii judecători și procurori.

Portalul a avut o varietate de surse de informații, atât din zona politicului (Igor Dodon – 30 de cazuri, PAS – 18, PSRM – 13, PLDM – 8), cât și de la Guvern sau administrația publică locală, sau din rândul organelor de drept și a experților independenți.

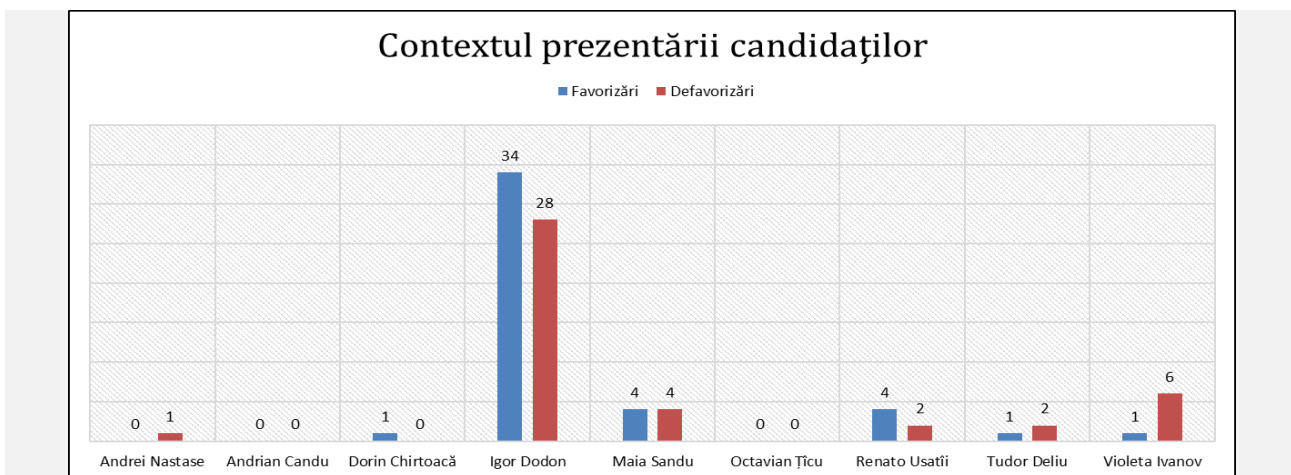

În total, Newsmaker.md a citat 220 de surse de informații, în mai mult de 2/3 din cazuri – 152 sau 69,09% din total fiind vorba de bărbați, în 30 de cazuri (13,64%) au fost femei, iar celelalte 38 de surse nu au fost specificate (17,27%). Astfel, unei surse de gen feminin îi revin 5 surse de gen masculin, fapt care indică asupra unui dezechilibru de gen.

În perioada 15 – 30 septembrie, portalul Newsmaker.md a avut un comportament editorial relativ echilibrat, candidații și potențialii candidați la funcția de președinte fiind prezentați de cele mai multe ori în context neutru, dar și pozitiv sau negativ, fără o tendință de favorizare sau defavorizare a vreunui exponent politic.

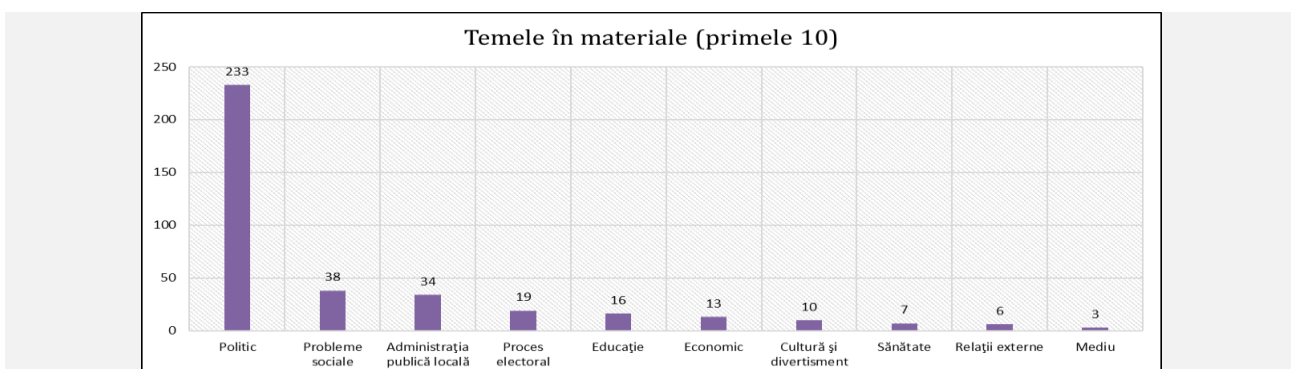
Candidatul independent susținut de PSRM Igor Dodon a fost prezentat atât în context negativ (în principal prin mediatizarea acuzațiilor care i-au fost aduse de oponenții săi politici), dar și în context pozitiv (inclusiv prin reflectarea inițiativelor sale sociale). Totodată, numărul mare de știri despre activitatea din această perioadă a Primăriei mun. Chișinău îl favorizează, indirect, pe candidatul Igor Dodon.

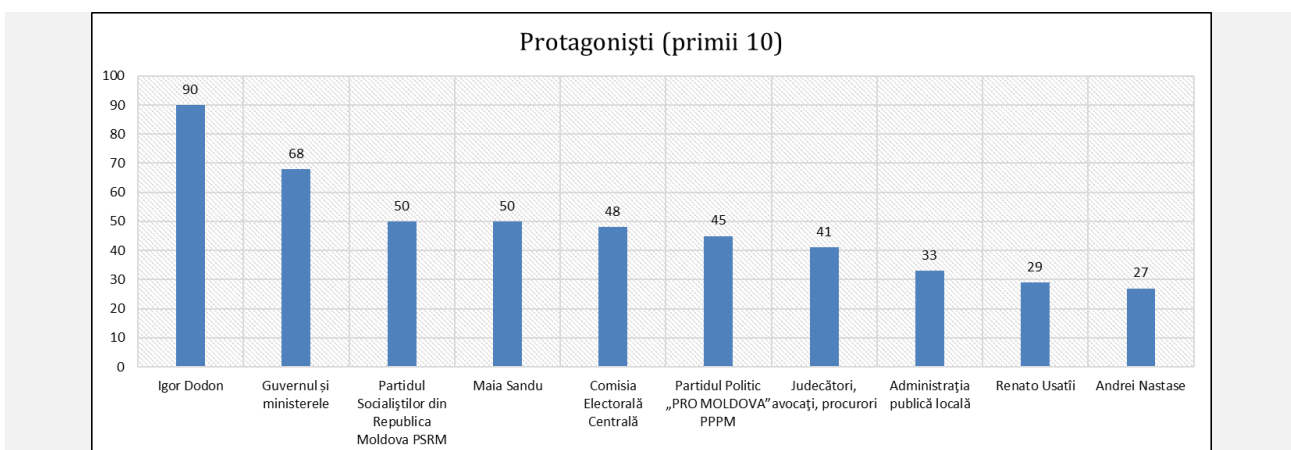
Noi.md

Noi.md a publicat în perioada de raport cele mai multe articole dintre portalurile monitorizate – 383, inclusiv 373 de știri și 10 comentarii sau alte articole de opinie; 43 de materiale au fost însoțite de coloană video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 486777 semne (texte), și 80053 secunde sau peste 22 de ore (video).

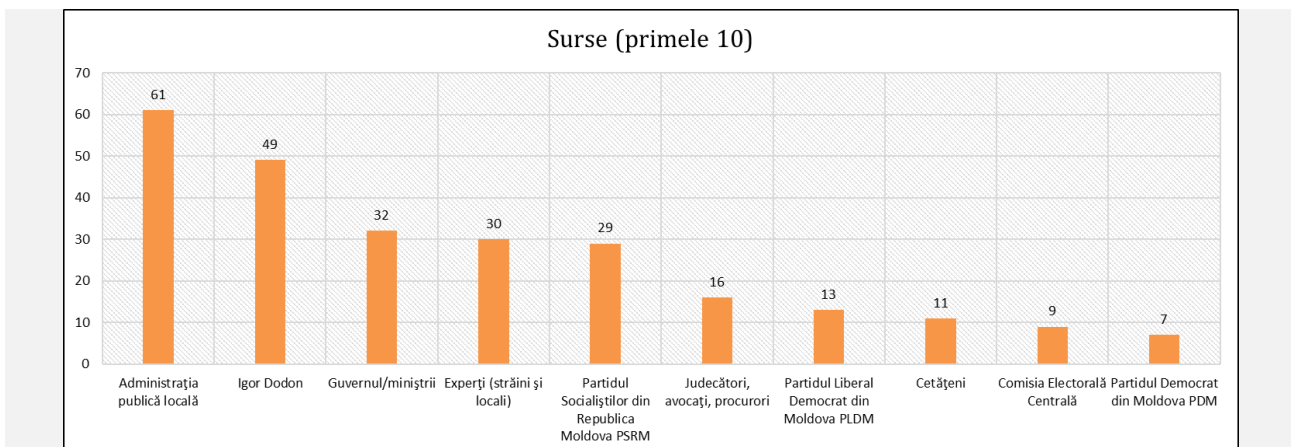
Tematica materialelor a vizat, preponderent, acțiunile și declarațiile unor candidați sau potențiali candidați la funcția de Președinte, diferite comentarii referitoare la acțiunile candidaților și a potențialilor candidați, au fost abordate în context electoral unele probleme sociale, în 34 de știri a fost vorba despre administrația publică locală, în special despre primăria Capitalei, 19 știri s-au referit la procesul electoral, inclusiv la activitatea Comisiei Electorale Centrale.

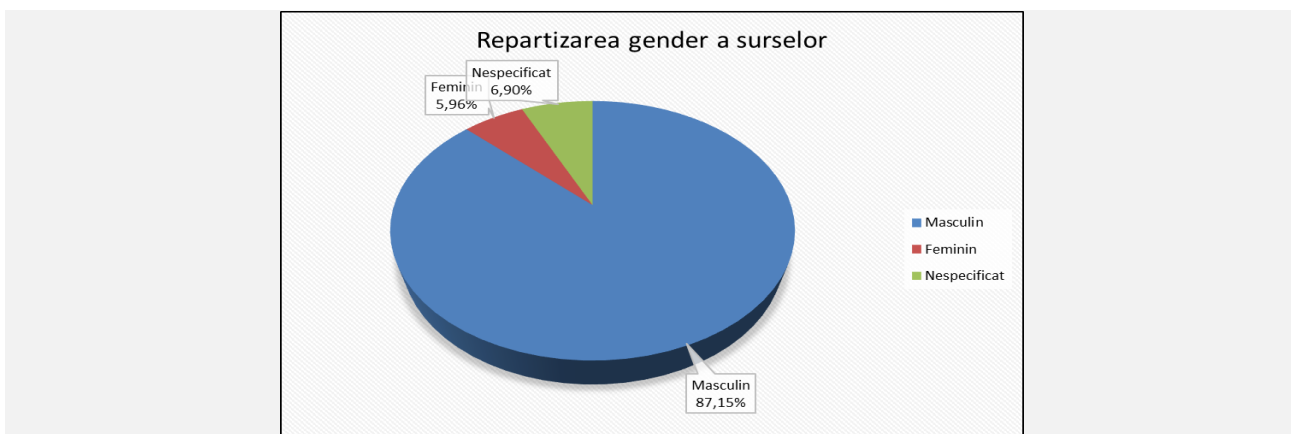
Din cele 37 de categorii de protagoniști, vizați de Noi.md în materialele relevante, cel mai des a fost prezentat Igor Dodon, activitatea și acțiunile cărui au fost reflectate intens și pozitiv în 90 de articole publicate în această perioadă. Totodată, PSRM ca partid, deputații și alți reprezentanți ai acestei formațiuni au fost protagoniști ai mai multor articole, la fel ca și oficialii guvernamentali. Deseori, textele portalului i-au mai avut ca protagoniști pe Maia Sandu și pe Renato Usatîi, prezentanți de fiecare dată în context negativ. Ceilalți candidați și potențiați candidați au apărut mai rar, aproape de fiecare dată în contexte care îi defavorizează.

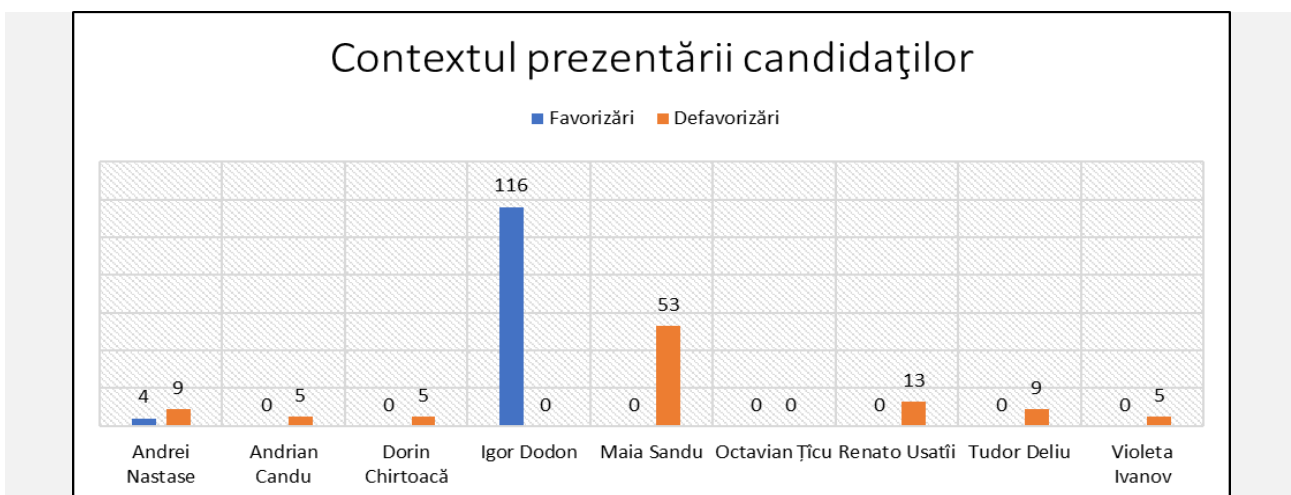
Noi.md a făcut trimitere la 319 surse de informații, cel mai des fiind vorba de primarul de Chișinău Ion Ceban și alți reprezentanți ai autorităților publice locale (61 de ori), Igor Dodon (49), oficiali guvernamentali, experți afiliați PSRM sau surse din interiorul acestui partid.

Majoritatea absolută a surselor – 278 sau 87,15% din total, au fost bărbați, femeile au fost surse în doar 19 cazuri (5,96% din total), genul a 22 de surse nu a fost specificat. Astfel, articolele portalului Noi.md sunt puternic dezechilibrate din punct de vedere al reprezentării de gen: unei surse feminine revenindu-i aproape 15 surse masculine.

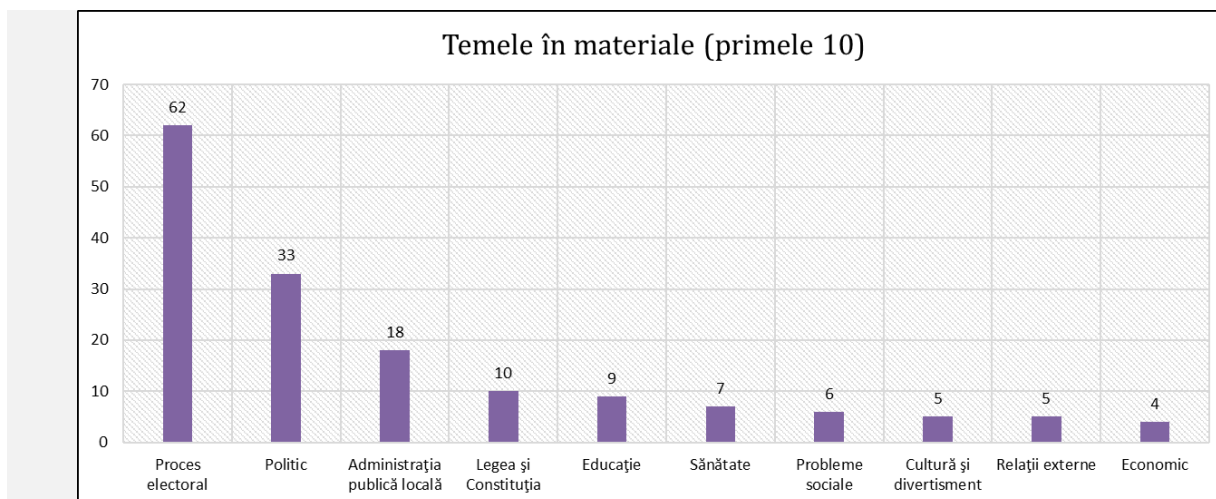
După tonalitatea reflectării și prezența apariției doar în context pozitiv a candidatului independent susținut de PSRM Igor Dodon (116), devine clar că portalul Noi.md îl favorizează masiv pe acest candidat. În același timp, candidata PAS Maia Sandu este defavorizată evident, ea fiind prezentată în context negativ, în text și fotografii, de 53 de ori în această perioadă. Astfel, politica editorială a portalului este părtinitoare, unele știri sunt tendențioase, deseori dintr-o singură sursă de informație, iar acuzațiile aduse unor candidați și potențiali candidați nu sunt echilibrate cu opinia/poziția persoanei vizate.

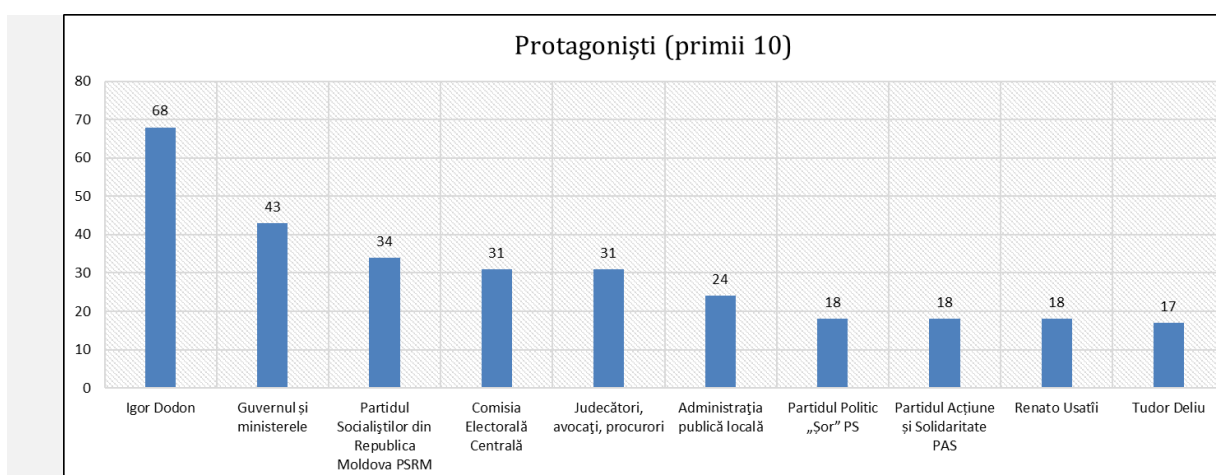
Realitatea.md

Realitatea.md a publicat în perioada 15 – 30 septembrie 165 de materiale care vizează direct sau indirect perioada/campania electorală, inclusiv 163 de știri și 2 comentarii, 32 de materiale fiind însoțite de coloană video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 307590 de semne (texte), și 37982 secunde sau peste 10 ore (video).

Din punct de vedere tematic, materialele au relatat detaliat despre mersul procesului electoral, activitatea CEC, acțiunile și declarațiile unor candidați sau potențiali candidați la funcția de președinte etc.

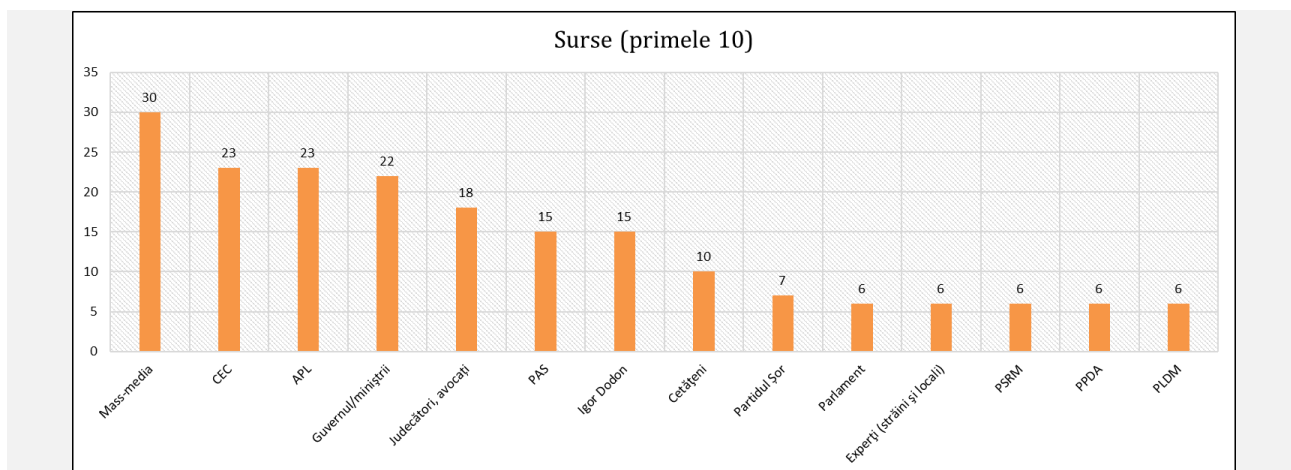

Realitatea.md a prezentat 37 categorii de protagoniști, atât din rândul candidaților și a potențialilor candidați la funcția de președinte, cel mai des Igor Dodon (68 de cazuri), Renato Usatîi (18), Tudor Deliu (17), Andrei Năstase (16), Maia Sandu (15), reprezentanții partidelor, dar și oficiali guvernamentali, reprezentanți ai Comisiei Electorale Centrale.

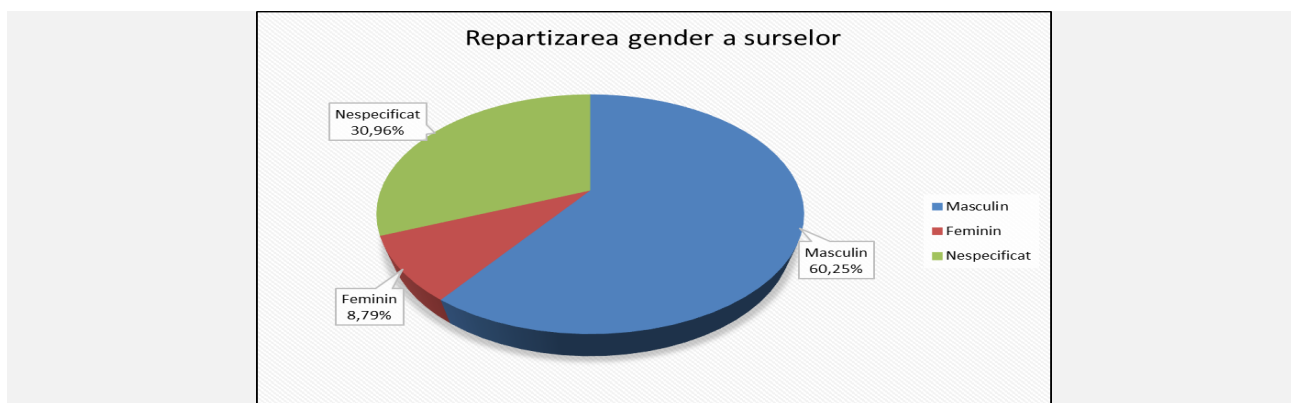

În materialele relevante prezentei monitorizări, Realitatea.md a citat 239 de surse, de cele mai multe ori fiind vorba de alte surse media, funcționari electorali, reprezentanți ai administrației publice locale, preponderent de la primăria municipiului Chișinău, și oficiali guvernamentali. Dintre candidații și potențialii candidați la funcția de președinte, cel mai des a fost citat Igor Dodon (de 15 ori), Maia Sandu și Violeta Ivanov (de câte 5 ori fiecare), ceilalți – de câte 1-4 ori.

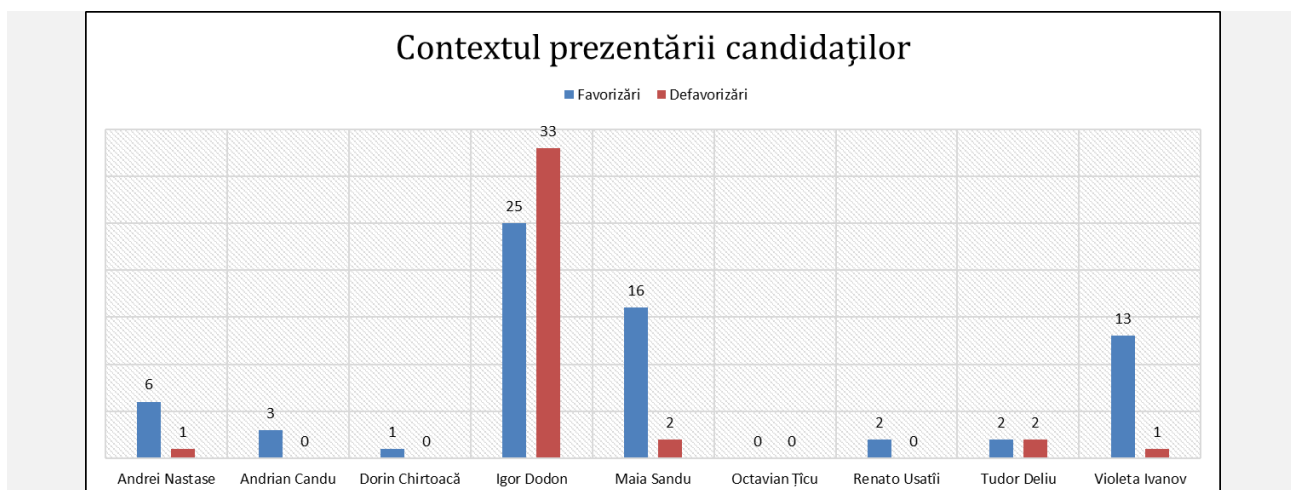

Majoritatea surselor citate au fost bărbați (144 de cazuri sau 60,25% din total), femeile fiind citate de 21 de ori (8,79% din total), iar în cazul a 74 de surse genul nu a fost specificat (30,96%). Astfel, materialele portalului sunt dezechilibrate din perspectiva de gen: la o sursă feminină revin aproape șapte surse masculine.

În perioada de raport, portalul Realitatea.md a prezentat candidații și potențialii candidați la funcția de președinte atât neutru, cât și pozitiv sau negativ. Astfel, candidatul independent susținut de PSRM Igor Dodon a fost vizat de 33 de ori în context care îl defavorizează și în alte 25 de cazuri articolele publicate i-au fost favorabile. Candidata PAS a fost vizată mai des în materiale care o favorizează, la fel și candidata Partidului „Șor” Violeta Ivanov. În ce o privește pe V. Ivanov, au fost publicate mai multe articole detaliate de promovare cu un caracter publicitar evident care însă nu au fost marcate corespunzător.

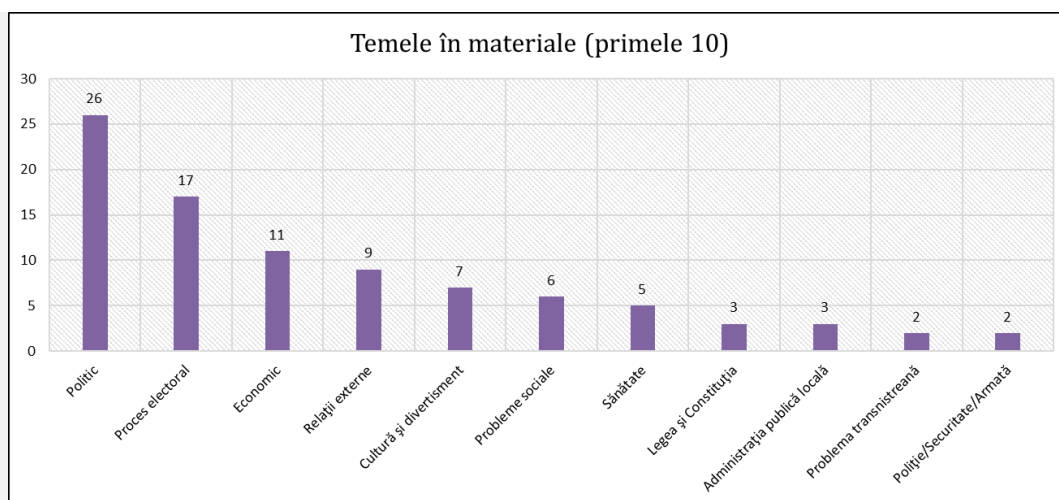

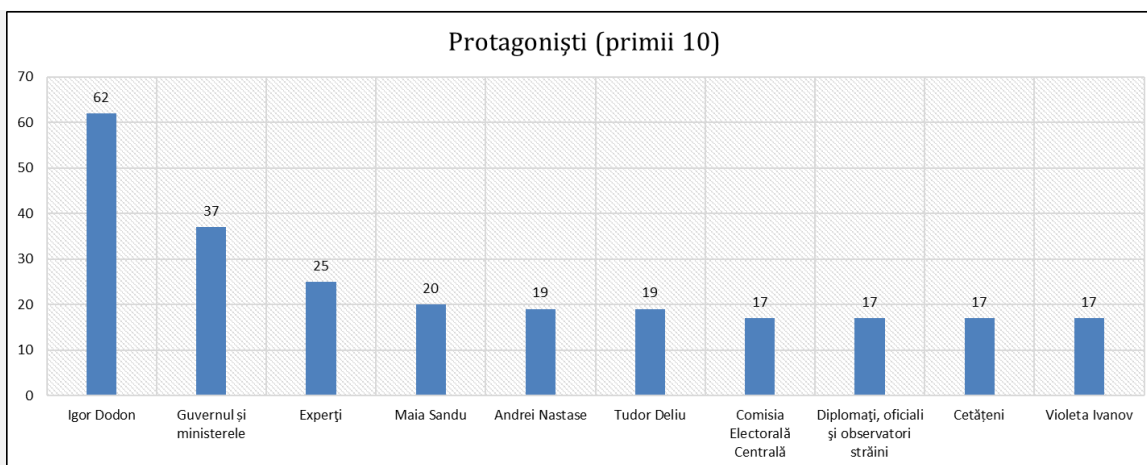
Sputnik.md

Sputnik.md a publicat în perioada de raport 92 de materiale relevante prezentei monitorizării, inclusiv 89 de știri, 7 editoriale/comentarii și un sondaj de tip Vox Populi; 11 materiale au fost însoțite de coloană video, altele 8 – de coloană audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 193532 semne (texte), și 11555 secunde sau peste 3 ore (audio+video).

Temele cel mai des reflectate au vizat politicul și declarațiile/acțiunile unor politicieni și partide, procesul electoral și activitatea Comisiei Electorale Centrale, în context electoral au fost abordate mai des situația economică și relațiile externe.

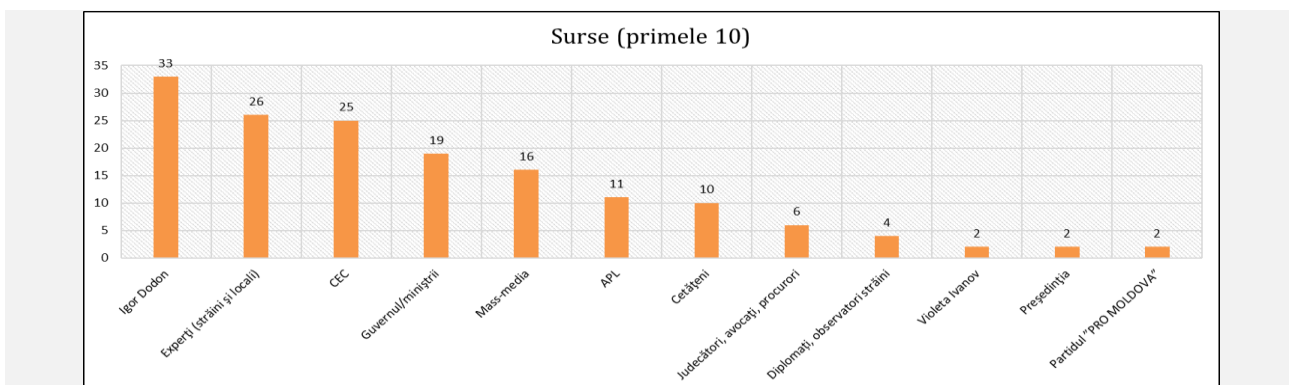

Sputnik.md a vizat, în total, 39 de protagoniști. Dintre candidații și a potențialii candidați la funcția de președinte, Igor Dodon a fost prezentat cel mai des (62 de cazuri), Maia Sandu a fost protagonista a 20 de materiale, Andrei Năstase și Tudor Deliu – câte 19, Violeta Ivanov – 17, Alexandr Kalinin și Dorin Chirtoacă – câte 16, Octavian Țăcu – 16 ș.a. În calitate de protagoniști au mai apărut oficiali guvernamentali, anumiți experți, membrii Comisiei Electorale Centrale.

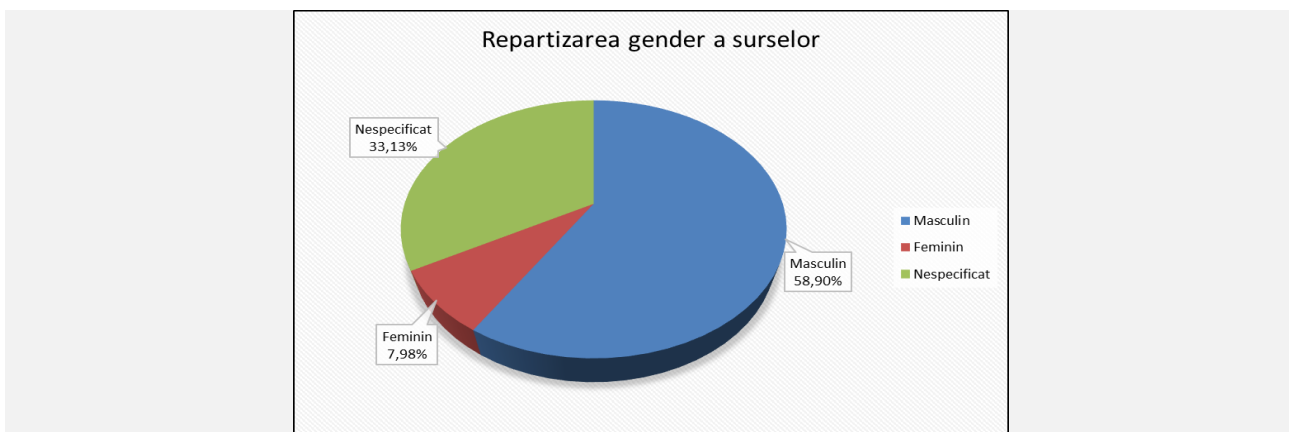

În informațiile relevante prezentei monitorizării, publicate de Sputnik.md în perioada 15 – 30 septembrie, au fost citate 163 de surse, cel mai des Igor Dodon (de 33 de ori), unii experți (26),

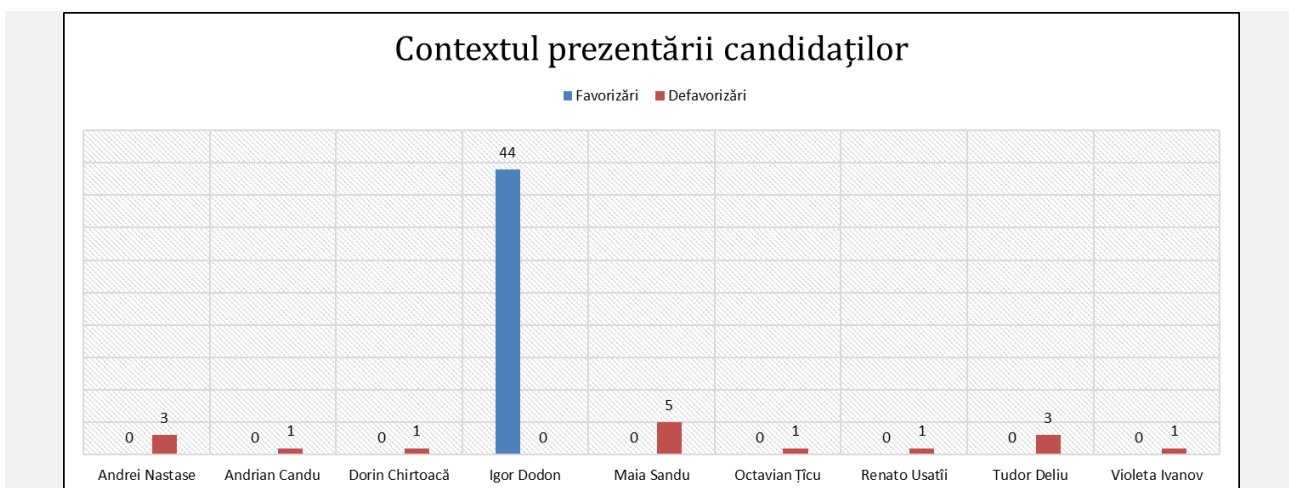
membrii și reprezentanții CEC (25). Cu o anumită frecvență au mai fost citați oficiali guvernamentali și alte surse media.

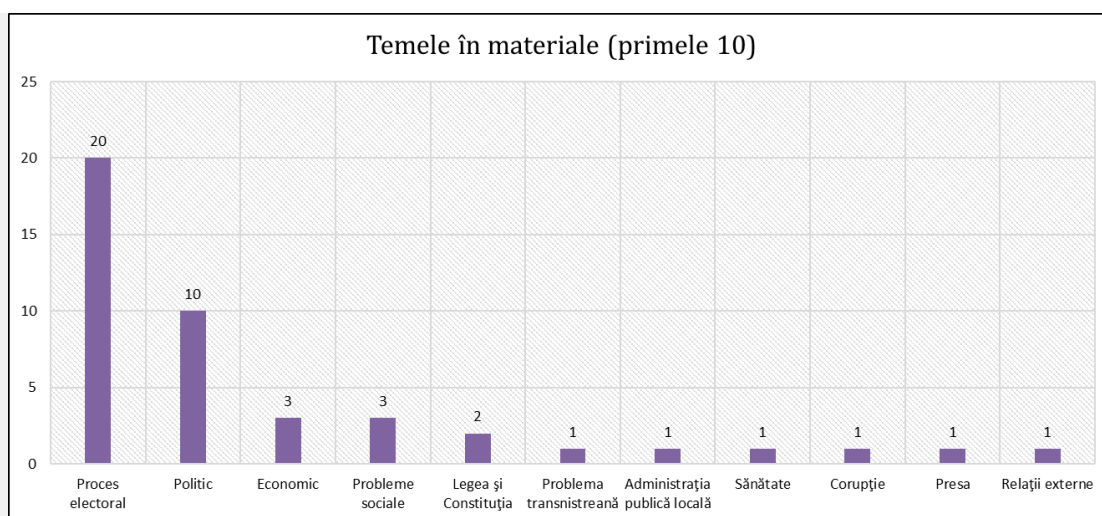
În mai mult de jumătate din cazuri, sursele au fost bărbați (96 de cazuri sau 58,9% din total), femeile au fost surse în 13 cazuri (7,98% din total), genul celorlalte surse nefiind nespecificat. Astfel, materialele publicate de Sputnik.md sunt dezechilibrate din punct de vedere al reprezentării genurilor: unei surse feminine îi revin peste opt surse masculine.

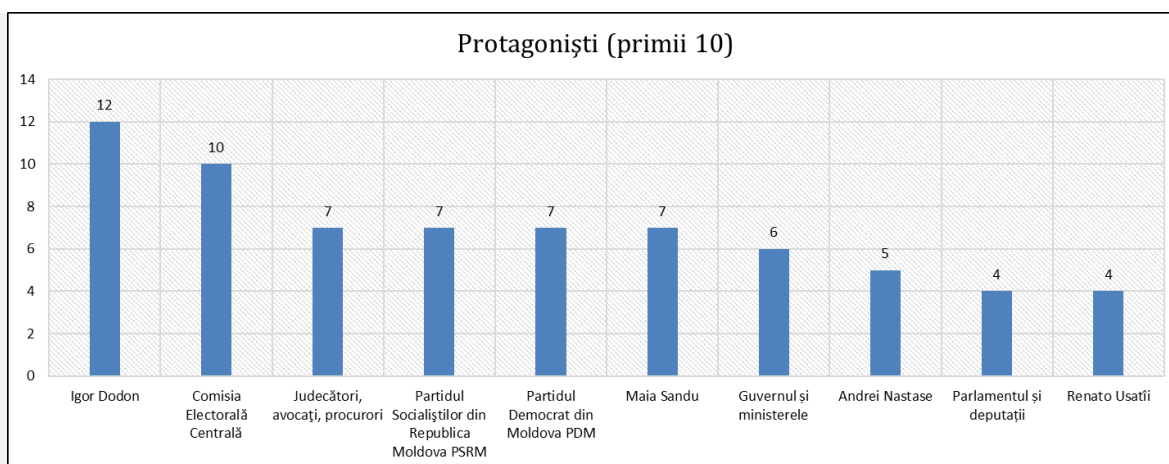
Prin tonalitatea, frecvența și contextul prezentării candidaților, se poate afirma că portalul Sputnik.md îl favorizează pe candidatul independent susținut de PSRM Igor Dodon. Astfel, Dodon a apărut în context pozitiv în 44 de știri. Candidata PAS Maia Sandu, dar și Andrei Năstase, candidat PPDA și Tudor Deliu, candidat PLDM sunt prezentați mai rar, contextul fiind neutru dar și negativ.

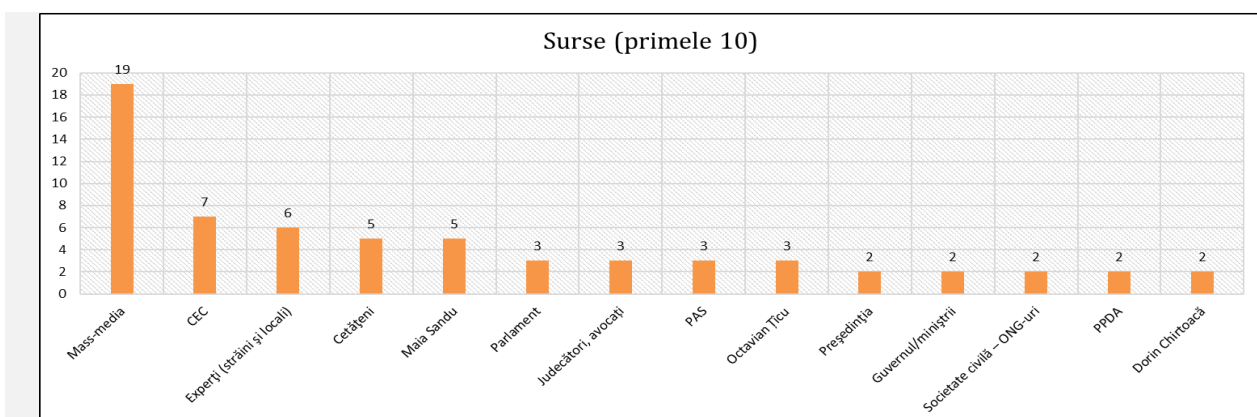
Portalul Timpul.md a publicat în perioada de raport un număr relativ mic de materiale relevante prezentei monitorizării – 44, inclusiv 36 de știri și alte articole, 5 comentarii/opinii, un interviu cu Octavian Țăcu (la acel moment, 17 septembrie 2020, potențial candidat la funcția de președinte) și un sondaj de tip Vox Populi; 6 materiale au fost însoțite de înregistrări video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 122503 semne (texte), și 11845 secunde sau peste trei ore (video). Din punct de vedere tematic, cele mai multe materiale au vizat procesul electoral propriu-zis și activitatea Comisiei Electorale Centrale, la fel a fost prezentată selectiv activitatea unor candidați și partide.

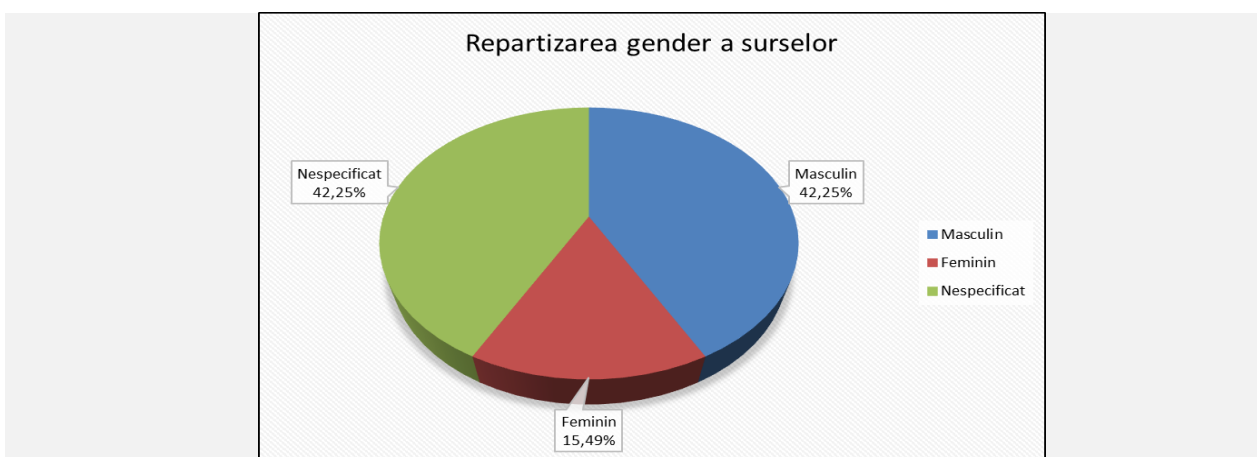
Protagoniștii materialelor publicate de Timpul.md au fost unii candidați și potențiali candidați la funcția de președinte (Igor Dodon – 12 cazuri, Maia Sandu – 7, Andrei Năstase – 5, Renato Usatîi – 4, Octavian Țăcu – 4 ș.a.), dar și alți reprezentanți ai partidelor politice. La fel, în calitate de protagoniști au apărut membrii Comisiei Electorale Centrale, unii judecători și procurori etc. În total, în articolele relevante au fost vizați 30 de protagoniști diferiți.

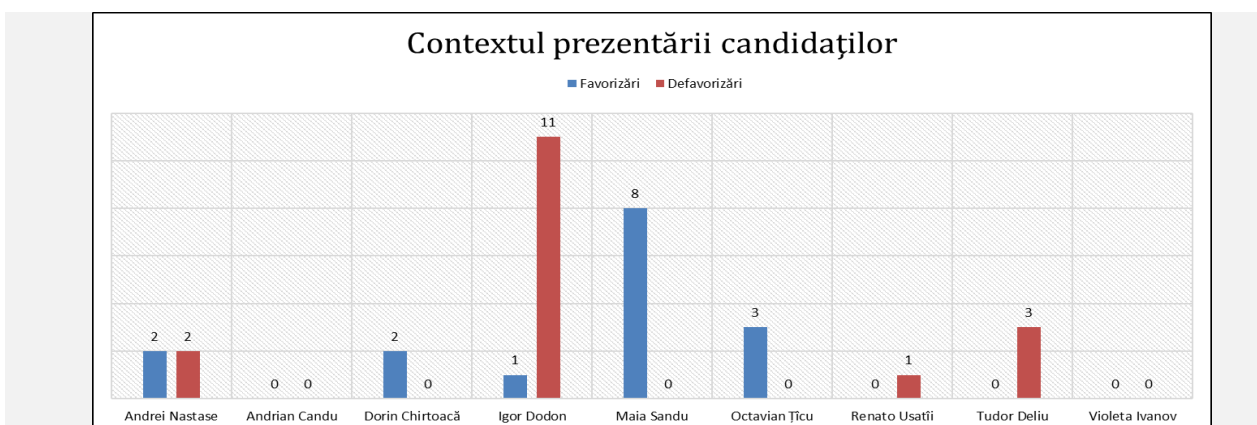
Sursele cel mai des citate în articolele publicate pe Timpul.md au fost alte instituții media, urmate, la distanță, de membrii CEC și experți. Dintre candidații și potențialii candidați a fost citată mai des Maia Sandu.

Din totalul de 71 de surse, 30 sunt bărbați (42,25% din total), genul aceleiași număr de surse nu a fost specificat, alte 11 surse citate de Timpul.md (15,49%) sunt femei. Astfel, unei surse feminine i-au revenit aproape trei surse masculine.

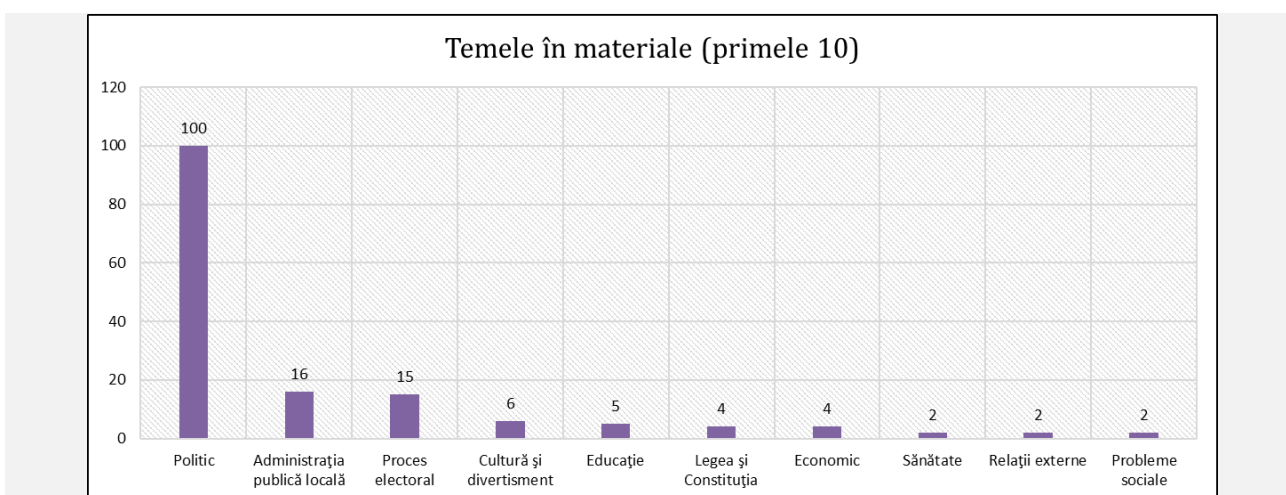

Majoritatea absolută a materialelor publicate de Timpul.md care l-au vizat pe candidatul independent susținut de PSRM Igor Dodon (11 din 12 cazuri), l-au prezentat în context negativ, defavorizându-l. Candidata PAS Maia Sandu, dimpotrivă, a fost mai des favorizată (8 cazuri), la fel ca și candidatul PUN Octavian Țicu (3 cazuri).

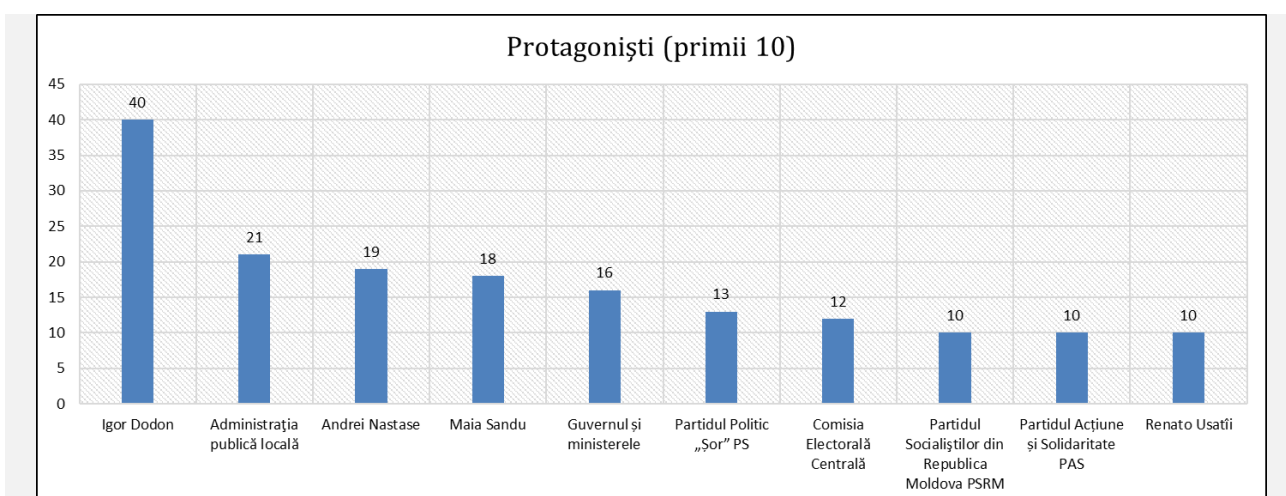

Unimedia.info a publicat în perioada de raport 157 de materiale relevante prezentei monitorizării, toate fiind știri, 43 de materiale fiind însoțite de înregistrări video, iar un material – de înregistrare audio. Volumul total al materialelor relevante a constituit 312962 de semne (pentru texte), și 39244 secunde sau aproape 11 ore (pentru materialele video și audio).

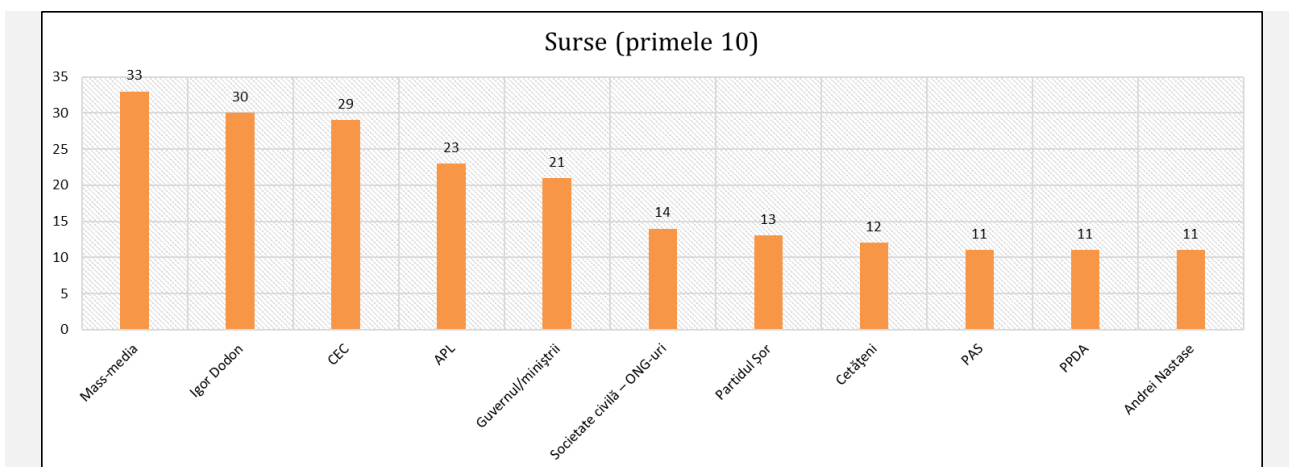
Din punct de vedere tematic, articolele s-au referit la politică și comportamentul/declarațiile unor candidați sau potențiali candidați, la procesul electoral propriu-zis, deciziile Comisiei Electorale Centrale, termenele de depunere a documentelor pentru înregistrarea candidaților, declarații și reacții la acuzațiile de presupuse fraude electorale etc. A fost intens mediatizată în context pozitiv activitatea primăriei mun. Chișinău și a primarului Ion Ceban, asociată în perioada electorală candidatului Igor Dodon.

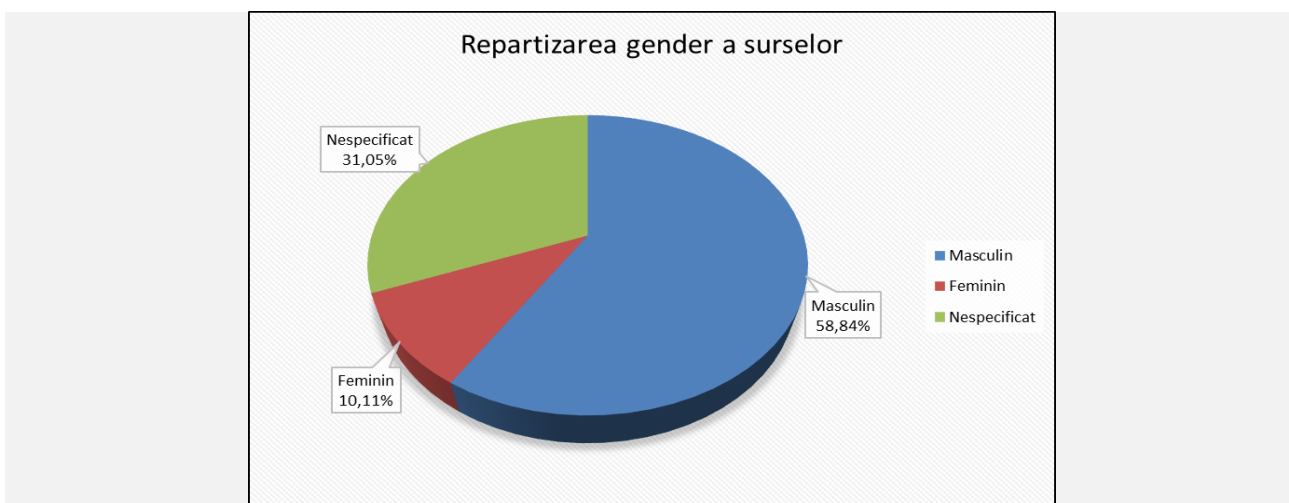
Materialele publicate pe Unimedia.info au avut, în total, 23 de protagoniști diferiți, inclusiv majoritatea candidaților și a potențialilor candidaților la funcția de președinte, cel mai des Igor Dodon (de 40 de ori), urmat, la mare distanță, de Andrei Năstase (19), Maia Sandu (18), Renato Usatîi (10), alții mai rar. Un protagonist frecvent al materialelor publicate a fost primarul general de Chișinău Ion Ceban, asociat cu PSRM și cu Igor Dodon.

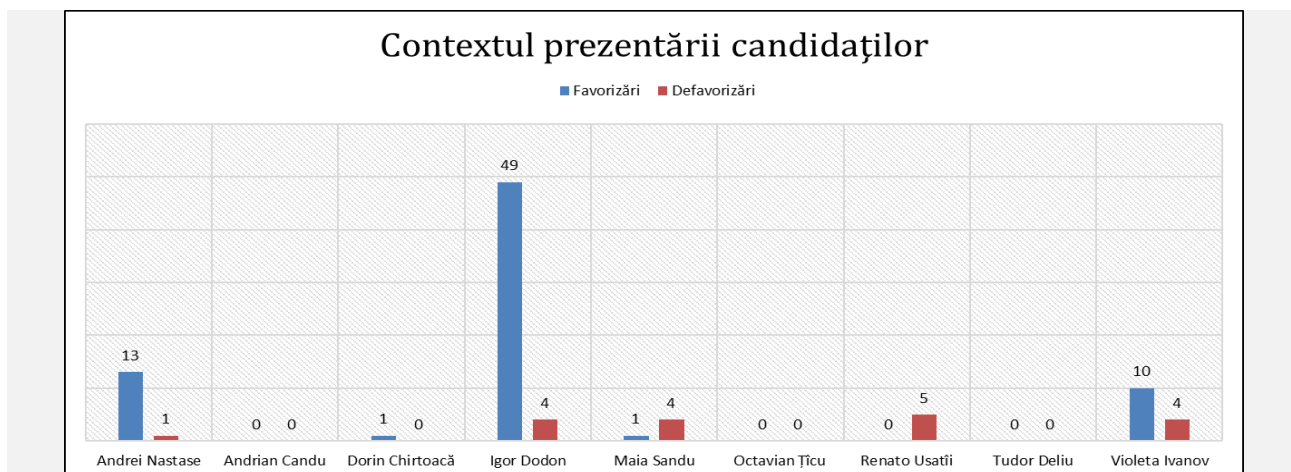
În total, Unimedia.info a citat în materialele relevante prezentei monitorizări un număr de 277 de surse, cel mai des fiind vorba de alte surse media (33 de cazuri) și de Igor Dodon (30 de cazuri). Deseori au fost citați membrii și alți reprezentanți ai CEC, reprezentanți ai autorităților publice locale (preponderent, Ion Ceban, primarul general de Chișinău) și unii oficiali guvernamentali.

Mai mult de jumătate din sursele citate (163 sau 58,84% din total) sunt bărbații, femeile fiind citate de 28 de ori (10,11% din total), în aproape o treime din cazuri (86 sau 31,05% din total) nu a putut fi determinat genul sursei. Astfel, raportul de gen al surselor la Unimedia.info este de 1:6, unei surse feminine revenindu-i aproape șase surse masculine.

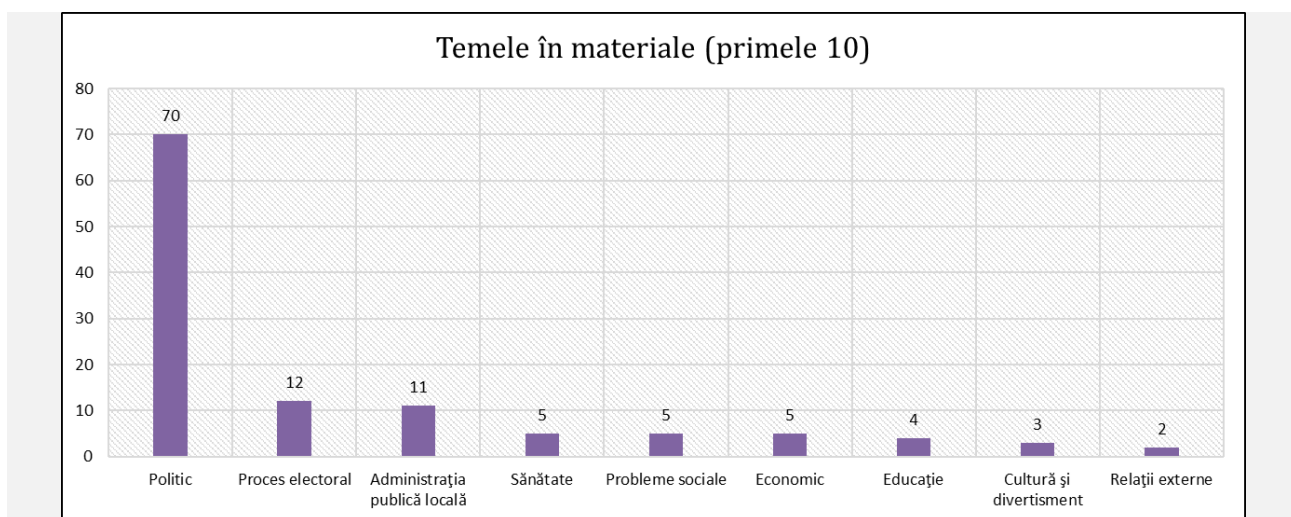
După tonalitatea și frecvența prezentării pozitive, Unimedia.info îl favorizează pe candidatul independent susținut de PSRM Igor Dodon. Emisiunea săptămânală a acestuia „Președintele răspunde” a fost transmisă live, fiind atașată și înregistrarea video, după fiecare emisiune s-au făcut știri și update-uri cu declarații care, de regulă, l-au prezentat pe Igor Dodon în context pozitiv. Multitudinea de știri pozitive despre Ion Ceban, inclusiv galerii întregi de fotografii preluate de pe pagina de Facebook a primarului care-l prezintă mereu în acțiune, de asemenea „lucrează” pentru îmbunătățirea imaginii publice a exponenților PSRM și, implicit, a candidatului Igor Dodon. Candidatul PPDA Andrei Năstase de asemenea a apărut deseori în context pozitiv. La fel, candidata „Partidului Șor” Violeta Ivanov a apărut în context pozitiv în mai multe materiale cu caracter publicitar evident, însă nemarcate corespunzător, mascate ca știri la rubricile Politic și Social.

Vedomosti.md

Portalul Vedomosti.md a publicat în perioada de raport 117 materiale relevante prezentei monitorizării, preponderent știri – 105, alte 12 fiind comentarii, editoriale sau alte materiale de opinie; 3 materiale au fost însoțite de coloană video. Volumul total al materialelor relevante a constituit 309810 semne (texte) și 7906 secunde sau peste 2 ore (video).

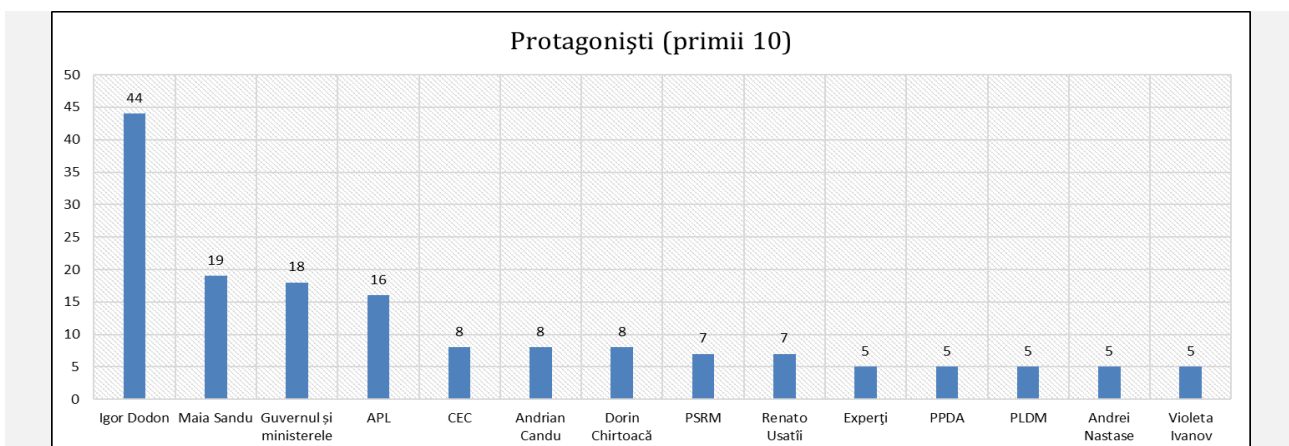
Din punct de vedere tematic, materialele relevante s-au referit la acțiunile/declarațiile unor candidați sau potențiali candidați la funcția de Președinte al Republicii Moldova, derularea procesului electoral, știri despre deciziile Comisiei Electorale Centrale, deseori au fost publicate materiale despre activitatea din această perioadă a municipalității etc. Totuși, cele mai multe materiale i-au vizat pe candidații Igor Dodon și Maia Sandu.

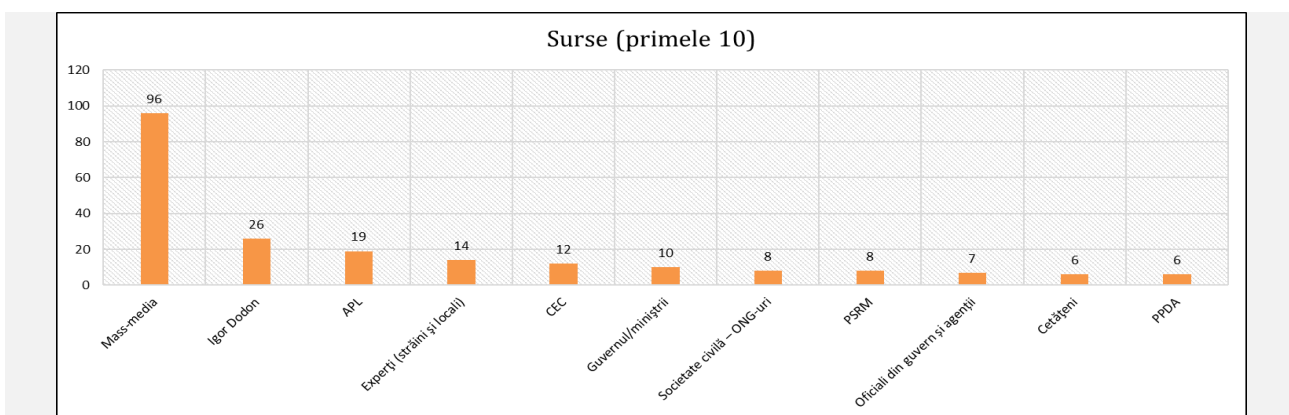
Igor Dodon a fost protagonistul preferat al portalului din această perioadă, 44 din articole fiindu-i dedicate acestui candidat. În calitate de protagoniști au mai apărut candidații Maia Sandu (19 cazuri), Andrian Candu și Dorin Chirtoacă (câte 8 apariții), Renato Usatii (7), Andrei Năstase și Violeta Ivanov (câte 5) etc. Oficialii guvernamentali și reprezentanți ai administrației publice locale, preponderent primarul general de Chișinău Ion Ceban, la fel au apărut în calitate de protagoniști ai

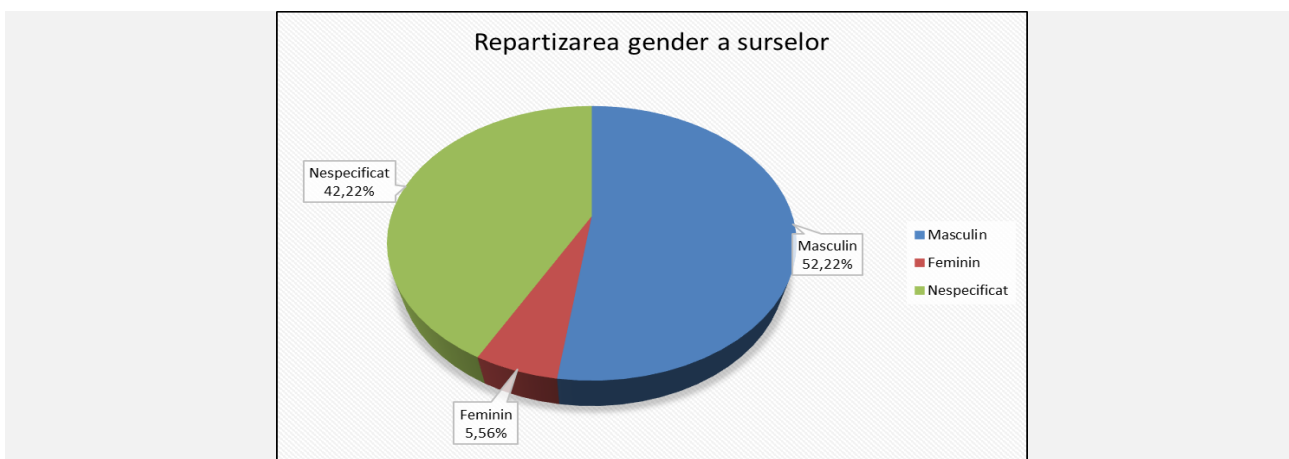
unor materiale publicate de Vedomosti.md în această perioadă. În total, portalul a prezentat 30 de protagoniști diferiți.

Numărul total al surselor citate de portal a fost de 270, în fiecare al treilea articol (96 de cazuri) fiind citate ca surse de informație alte instituții media, iar Igor Dodon a fost citat în 26 de articole, în condițiile în care ceilalți candidați sau potențiali candidați au fost citați mult mai rar.

Mai mult de jumătate din numărul total al surselor citate (141 sau 52,22%) sunt bărbați, femeile au fost citate de numai 15 ori (5,56% din total), iar în 114 cazuri (42,22%) genul surselor nu a fost specificat. Astfel, materialele publicate de Vedomosti.md sunt dezechilibrate din perspectiva de gen, unei surse feminine revenindu-i mai mult de nouă surse masculine.

Prin tonalitatea și frecvența prezentării candidaților, Vedomosti.md îl favorizează editorial pe candidatul independent susținut de PSRM Igor Dodon care apare în context diferit, însă în cea mai mare parte – pozitiv (51 de cazuri, versus 15 cazuri de prezentare în context negativ). Astfel, Dodon a apărut în articole despre declarațiile și inițiativele sale sociale, fiind lăudat de primari și unii experți etc.

Candidata PAS Maia Sandu, dimpotrivă, a fost defavorizată prin prezentarea frecventă (14 cazuri) în context negativ, ea fiind ținta unor atacuri dure din partea redacției portalului, prezentată în colaje foto jignitoare, criticată de diferiți analiști, acuzată că nu s-a gândit la pensionari când a fost prim-ministră, acuzată că a „tăiat școlile pe viu” („Майя Санду резала школы «по-живому»”, 18 septembrie), a „castrat” educația când a fost ministru, nu s-a preocupat atunci de modernizarea grupurilor sanitare din școli (intertitlu: „А ведь убрать сортиры могла министр Майя Санду...”, 23 septembrie).

